

Magyar Református Nevelés

MEGJELENIK ÉVENTE 4 SZÁM | LETÖLTHETŐ: REFNEVELES.HU

„...KÜLDJÖN MUNKÁSOKAT AZ ARATÁSÁBA” (LK 10,2)

Hittanoktatói életpályamodell

Szerkesztői előszó

Üdvözllet az Olvasónak! ■ SZÁSZI ANDREA 3

Műhely

JUHÁSZ SZABOLCS ■ Szakmai bemutató az Oktatási Szolgálatról,
működéséről és feladatairól 5

LENKEYNÉ TELEKI MÁRIA ■ Útkeresés: hivatásgondozás
a hittanoktatók között – a Katechetikai Támogató Szolgálat bemutatása 7

SZÁSZI ANDREA ■ Gyakorlati útmutató az MRE hittanoktató
előmeneteli rendszeréhez 12

CSOBÓ KATONA RENÁTA ■ Evangélikus hittan életpályamodell 22

FODORNÉ ABLONCZY MARGIT ■ Családi szemszögből az Ige körül
– családszemléletű hittanoktatás 2024 25

Reflexió

SZOVA ZSUZSANNA ESZTER ■ Hittanoktatóként az óvodai mindennapokban 34

LORÁNT GÁBORNÉ ■ Miért vagyok hittanoktató immár 30 éve? 35

PLASZKÓ ZOLTÁN ■ Hittanoktatás Miskolc-Tetemváron 38

KAMONDI KINGA ■ Miért vagyok hittanoktató? 40

NAGY ANTÓNIA ■ Miért jó hittanoktatónak lenni? 41

PÉNTEK-EPERJESI IBOLYA ■ Hittanoktató előmenetel 42

DÁVID-BOJTI ÉVA ■ Vallástanárnak lenni... 43

Dokumentum

4/2024. (XII. 11.) Zsinati szabályrendelet a református hittanoktatói
előmeneteli rendszerről 46

Számunk szerzői 53

Címlapkép: pixabay.com

Fotók: Kompán Julianna 3. oldal, Reformátusok Lapja 7. oldal, Tóth Luca 11. oldal, Károli Gáspár Refor-
mátus Egyetem Hittudományi Kara 24. oldal.

Üdvözet az Olvasónak!

Hittanoktatónak lenni nemes szolgálat. Isten hívó szavát meghallani, az Ő Igéjét, üzenetét vinni gyermekek és fiatalok közé, nagy lehetőség. Ugyanakkor nem mindig könnyű és egyszerű feladat. Egyrészt azért, mert a hit Isten ajándéka. Emberként a magunk teológiai, vallás-pedagógiai munkáját hozzátesszük, és igyekszünk megteremteni Isten és az ember találkozásának színterét. Ebben fontos a mély hit, a Szentírásközpontúság, a modern és izgalmas módszertan, a diákok élethelyzetének és sajátosságainak alapos ismerete, a kreativitás, a bölcsesség – hogy néhány kulcsszót emeljünk ki. Mégis a hit olyan ajándék, ami áldás és tőlünk, emberektől függetlenül érkezik. Eszközök lehetünk Isten kezében és reménykedhetünk, hogy a megfelelő időben megérkezik majd az eredmény és a plántálásunknak „jó lelki gyümölcse” lesz. De ezek nem rögtön történnek meg.

Másrészt, a pályán lévők számára is fontos, hogy lássák maguk előtt a fejlődési lehetőségeket, előrelépési alternatívákat és érezzék a megbecsülést. Erre nyílt most új út, amikor újabb lépcsőfokok kerültek a 2022 második fele óta épülő, református hittanoktató előmeneteli rendszerbe. E lapszámunkban erről írtunk, több oldalról is megközelítve a témát.

A publikációk között találhatunk hittanoktatói vallomásokat, reflexiókat arról, hogy miért is jó hittanoktatónak lenni, illetve szakmai leírások és útmutatók segítségével tekinthetjük át a rendszert és annak legfontosabb kérdéseit. Mérföldkő az a Zsinati szabályrendelet a hittanoktató előmeneteli rendszerről, amelyet az MRE Zsinat Elnökségi Tanácsa 2024. 12. 11-én fogadott el és folyóiratunkban teljes terjedelmében olvasható. De találkozhatunk ökumenikus kitekintéssel (evangélikus rendszer), kapcsolódó és közreműködő szervezetek bemutatkozásával (pl. Oktatási Szolgálat) is az írások között. Mindezeket figyelembe véve ez a számunk nem kiérlelt, tudományos igényű tanulmányokat vonultat fel, hanem inkább egy mozaikjellegű műhely kiadvány, amelynek célja a gyakorlati útmutatás és segítségnyújtás – egy új út kezdetén.

Jó szívvel ajánljuk kiadványunkat minden érdeklődő számára, és hálásak vagyunk, hogy ezzel az új lehetőséggel is gyarapodik a szolgáltatók támogatása.

DR. SZÁCSI ANDREA

Műhely

JUHÁSZ SZABOLCS

Szakmai bemutató az Oktatási Szolgálatról, működéséről és feladatairól

Az MRE Zsinata az országos hatáskörű feladatok elvégzése érdekében közegyházi szervezetrendszer alakított ki.

A szervezetrendszer részeként létrejött a Református Oktatási Szolgálat, amely az Egyház hittanoktatási, köznevelési, szakképzési és felnőttképzési feladatait irányító, koordináló és végrehajtó országos hatáskörű központi szerve.

Az Oktatási Szolgálat alapvető feladatait és működési rendjét a Zsinat által elfogadott 1995. évi I. törvény (református köznevelési törvény) és a 2007. évi II. törvény (református hittanoktatási törvény), valamint az Elnökségi Tanács által elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat határozza meg, melyeket az alábbiakban foglalunk össze.

Feladatok

Az Oktatási Szolgálat irányítja az Egyház köznevelési, szakképzési és hittanoktatási feladatainak stratégiai szintű tervezését, megvalósítását, szabályozását és finanszírozását.

A református fenntartású óvodák és iskolák tekintetében ez elsősorban szakmai irányítást, szakmai támogatást és szakmai felügyeletet jelent, emellett az Oktatási Szolgálat gondoskodik az államtól érkező működési támogatás részükre történő kiutalásáról.

Az Oktatási Szolgálat alapvető feladata emellett a református hittanoktatók hivatásgondozásának szervezése, illetve végzése, továbbá a hittanoktatás koordinációja. Ennek keretében – a területileg illetékes egyházközséggel együttműködésben – ellátja a hittanoktatási feladatok koordinációját és ellenőrzését, továbbá a hittanoktatók foglalkoztatásával, a jogviszonyuk fenntartásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatokat.

Jelenleg fokozatosan bevezetés alatt áll (és 2025 nyarára éri el végső formáját) a református hittanoktatói előmeneteli rendszer, melynek keretében a Református Pedagógiai Intézet mellett az Oktatási Szolgálat is szerepet vállal a hittanoktatók – végzettségük és szakmai tapasztalatuk szerinti – besorolásában.

Mindezek mellett – átadott hatáskörben – a Református EGYMI, a Református Pedagógiai Intézet és a két református roma felsőoktatási szakkollégium fenntartói jogait is gyakorolja.

Szervezeti struktúra

Az Oktatási Szolgálatot Bruckner László Zoltán szolgálatvezető főigazgató vezeti, akinek munkáját az osztályvezetők segítik.

Az *Igazgatási Osztály* tanügyigazgatási és felügyeleti tevékenységet lát el, emellett irányítja a református köznevelési, szakképzési és hittanoktatási jogi szabályozás tartalmi feladatait, és végzi az eh-

hez kapcsolódó jogi, kodifikációs feladatokat.

A *Gazdasági Osztály* az Egyház központi oktatásfinanszírozási feladataiért felelős a köznevelési, szakképzési és hittanoktatási területeken egyaránt.

A *Hittanoktatási Osztály* a hittanoktatás központi adminisztrációs és koordinációs feladatait látja el, emellett felelősségi körébe tartozik a hittanoktatói munkaközösségekkel való folyamatos kapcsolattartás, és a hittanoktatók lelki, pasztorális támogatása.

A *Fejlesztési és Projekt Osztály* pedig az Egyház oktatási és képzési folyamatait kutatja, elemzi és fejleszti, továbbá irányítja az azzal összefüggő tartalmi és szervezeti fejlesztéseket.

LENKEYNÉ TELEKI MÁRIA

Útkeresés

hivatásgondozás a hittanoktatók között – a Katechetikai Támogató Szolgálat bemutatása

2022. a hittanoktatás éve volt a Magyarországi Református Egyházban, melynek kapcsán közös gondolkodásra, cselekvésre hívtak lelkészeket, hittanoktatókat a Dunamelléki Református Egyházkerület vezetői. Az egyházmegyéek delegáltjai azért gyűltek össze, hogy áttekintsék a hittanoktatás helyzetét. Ezt megelőzően megbízást kaptam egy munkaanyag összeállítására, amely a hittanoktatás céljait, Igei alapvetését, gyülekezeti háttérét és az ezekhez társítható gyakorlati feladatokat rögzíti. A munkaanyag mentén elindulhatott a közös, rendszerszintű gondolkodás, az erősségek és a hiányok feltérképezése.

Dunamelléki Katechetikai Támogató Szolgálat

Első lépésként, hogy a Dunamelléki Református Egyházkerület vezetősége kialakítson egy több irányból átlátható, összekötő szervezeti rendszert, a katechetikai tanácsos vezetésével életre hívták a Dunamelléki Katechetikai Támogató Szolgálatot (KTSZ).

A KTSZ kiemelt célként tűzte ki annak megvalósítását, hogy a hittanoktatók szakmai, illetve lelki kapcsolatban is legyenek egymással megyei, kisköri közösségekben.

További cél volt, hogy az adminisztratív kapcsolatokon túl minden szolgáló számára elérhető legyen a személyes kapcsolat is a vezetők felé. Fontos volt megerősíteni a szolgálatokat abban, hogy a hittanoktatás akkor lesz „sikeres”, ha nemcsak gyülekezeti, helyi szinten történnek a találkozások, hanem szélesebb körben is.

Korábban a hittanoktatók a szakmai fejlődés és ismeretszerzés céljából találkoztak. Ilyenkor a szakmai támogatáson túl csak ritkán volt lehetőségük arról beszélni, hogy milyen szükségleteik, igényeik vannak ebben a sokszínű, olykor nehéz körülmények között végzett szolgálatban. (Szakmai, módszertani támogatásuk az RPI-ben magas szinten és szervezeten folyik már hosszú idő óta.)

Hittanoktatói munkaközösségek

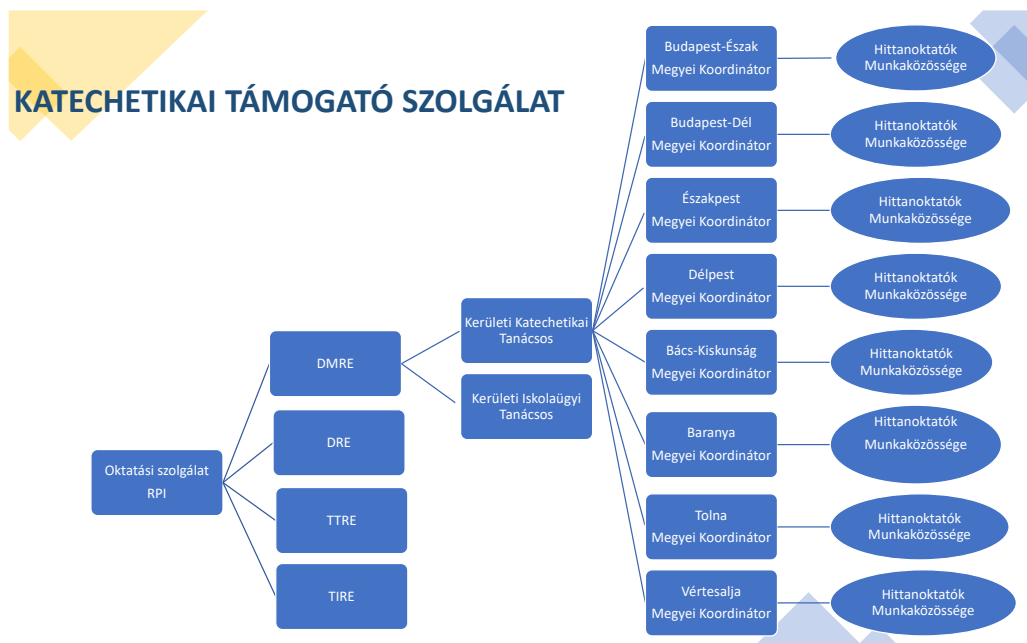
A célok kimondása, a hiányok gyors feltérképezése cselekvésre sarkallt mindenkit, és elindult a szervezői munka. Természetesen a szervezés során figyelembe kellett venni az egyházmegyék helyi sajátosságait, területi adottságait és a hittanoktatók létszámát. Folyamatos tájékoztatást kaptak az egyházmegyék vezetői az elindult folyamatokról.

Ezeknek a közösségeknek, találkozásoknak a legfőbb erejét abban határoztuk meg, hogy a tagok megtapasztalják a közös úton lét áldásait, örömeit, kimondják egymásnak a hiányokat, feltárják a sebeket. A KTSZ háttértámogatóként mint védőháló áll mögöttük. Segíti, támogatja őket, hogy az elakadásokban segítséget kapjanak, el tudjanak jutni segítő szakemberekhez, hogy a találkozásokból megújulás, erő, gyógyulás fakadjon minden hittanoktató számára.

Katechetikai Támogató Szolgálat külsős munkatársai

- **lelkész koordinátorok, munkaközösség-vezetők**

Az egyházmegyéket kértük, hogy delegáljanak a KTSZ számára egy lelkész koordinátort, aki rálát az adott megyében a gyülekezetek oldaláról a hittanoktatásra. Velük indult el a közös munka, ők keresték meg az egyházmegyéből azokat a hittanoktatókat, akiket a hittanoktatói munkaközösség vezetésével bíztak meg. Néhány hónap alatt felállt a munkakö-

1. ábra: a Katechetikai Támogató Szolgálat felépítése

zösség-vezetők csapata is. Az első évben a lelkész koordinátorok és a munkaközösségeket vezető hittanoktatók is vállalták a rendszeres személyes találkozást, mely elengedhetetlen volt az induláshoz. A munkaközösség-vezetők feladata az volt, hogy a közösségbe hívják a hittanoktatókat, szervezzék a találkozásokat, felmérjék a hittanoktatók igényeit, szükségleteit. Továbbá összekötő szerepet töltsenek be az egyházkerület, egyházmegyék vezetőivel. Ezek a közösségek elsősorban nem szakmai, hanem lelki, spirituális, hivatás-támogató csoportként működnek.

A két év tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy voltak egyházmegyék, ahol rövid idő alatt elindult a közös munka, és sok áldást hozott a hittanoktatók életére, munkájára. Természetesen találkoztunk olyan helyzetekkel is, mikor nehezen ment a szervezés, a megfelelő emberek kiválasztása. Van olyan egyházmegye, ahol jelenleg is a kezdeti lépéseknél tartanak, melynek szerteágazó okai vannak.

Jelenleg két olyan egyházmegye van, ahol a lelkész koordinátorok segítségét és támogatását már nem igénylik a munkaközösségek. Az egyik egy kis létszámú, a másik egy nagy létszámú munkaközösség. A nagy létszámú hittanoktatói közösség nagy földrajzi területen végzi a hittanoktatást, 3 körben működnek, külön vezetéssel.

Az Oktatási Szolgálat kezdetektől felvette ezt a Dunamelléki Református Egyházkerületben létrejött modellt pilot programjába. Jelenleg 10 munkaközösség-vezető szervezi a hittanoktatói munkaközösségeket, 6 lelkész koordinátor támogatásával Dunamelléken.

2024-ben a tanév kezdetén találkoztunk személyesen a lelkész koordinátorokkal és a munkaközösség-vezetőkkel, a későbbi alkalmainkat online tartjuk 4–5 hetente. A személyes találkozónak volt közös része is, az online találkozók már külön körben történnek. A munkaközösség-vezetők a koordinátorokkal együtt a tanév kezdetén elkészítik a munkatervüket az adott egyházmegyére szabott célkitűzésekkel és a hozzárendelt folyamatokkal, majd tanév végén értékelést készítenek.

2024-ben a Dunántúli Református Egyházkerületben is elindult a munkaközösségek szervezése, melynek koordinálását az OSZ lelkész munkatársaként fogom össze. Személyes találkozó és egyeztetés után a Dunántúli Református Egyházkerület és az egyházmegyék vezetői támogatásukkal segítik a szervezői munkát. Jelenleg a Somogyi Református Egyházmegyében indult el a támogatói szolgálat egy lelkész koordinátor és egy munkaközösség-vezető hittanoktató által. Terveink szerint 2025-ben a Dunántúlon is minden egyházmegyében megtörténik a pilot program keretén belül a munkaközösségek elindítása.

Hivatásgondozás az Oktatási Szolgálat (OSZ) új feladatköre

Az elmúlt évek találkozásai rámutattak arra, hogy rendszerszinten kell foglalkozni a hittanoktatásban szolgáló hittanoktatók hivatásgondozásával. Tanítói szolgálatukban szükség van arra, hogy melléjük is odalépünk őszinte kíváncsisággal, kérdezzük, meghallgassuk és folyamatosan kísérjük őket.

Az Oktatási Szolgálat ezt felismerve 2023 októbere óta kibővítette a feladatkörét, így a lelkipásztor bevonásával a hittanoktatók szervezeten kapnak lelki, pasztorális támogatást.

A hittanoktatók számára az OSZ évente több alkalommal és különböző helyszíneken szervez hivatásgondozó lelkinapokat, hétvégéket, melynek anyagi háttérét az OSZ biztosítja. Továbbá folyamatosan és szervezeten igényli a Gyökössy Intézet támogatását hittanoktatók csoportos szupervíziójához, egyéni lelkigondozásához, lelki kíséréséhez.

A lelkinapok összeállításánál szem előtt tartjuk, hogy ne uniformizálni, hanem gyógyítani, erősíteni akarjunk a lelki támogatások által. Ezekben a napokon teret engedünk a csendnek, az imádságnak. Mindezek tanulásáról, bennük való elmélyedésről nem mondhatunk le a hittanoktatók esetében sem, hiszen a velük való gyakori találkozások rámutattak arra, hogy a rohanó hétköznapokban kevés minőségi időt töltenek Istennel és önmagunkkal.

Az elmúlt év során az OSZ öt alkalommal, négyféle lelkinapot, hétvégét szervezett hittanoktatók részére.

- Bibliodráma
- Zarándoklat
- Nagykőrösi tanévnyitó lelkinapok
- Csend, imádság, kreatívan Isten jelenlétében

A lelkinapokon való részvétel igazolta, hogy azokból az egyházmegyékből voltak nagy arányban jelen hittanoktatók, ahol a hittanoktatói munkaközösségek működnek, ahol ezek által folyamatos kapcsolatban vannak egymással és a Katechetikai Támogató Szolgálattal.

A jövő évi (2025) tervekben nyolc alkalom szerepel. Négy egyházkerületenként, négy összevontan.

A hittanoktatás híd

A gyülekezetek missziójának fontos része a hittanoktatás. Nem önálló feladat, ágazat, hanem a gyülekezeti misszió egyik alappillére. A hittanoktatás éve során többször elhangzott, hogy a „hittanoktatás nem óraadás, hanem lelki jelenlét”.

Világos missziói célok kitűzése szükséges ahhoz, hogy a részek tudjanak egymáshoz és a nagy egészhez kapcsolódni, melyhez elengedhetetlen az őszinte légkör, folyamatos találkozás, párbeszéd és együttműködés a különböző missziói ágakkal.

A hittanoktatásban résztvevő gyerekek hidat képeznek a családok és a gyülekezet között. Mit tudunk kezdeni a családokkal? Mire és hogyan hívjuk őket? Fontos és megválaszolásra váró kérdései a gyülekezeteinknek. Ezen kérdések köré képzéseket tervezünk szervezni, és elengedhetetlen a közös gondolkodás, nyílt és őszinte kommunikáció az adott területek szolgálóival.

A gyülekezeteket támogatni és erősíteni kell abban is, hogy nyitott és befogadó közösségként öleljék körbe a hittanoktatásban résztvevő gyermekeket, családjaikat. Továbbá elfogadó

és befogadó közösségként képviseljük Krisztust, felmutatva és bizonyítást téve arról, hogy a legfőbb erőforrása az embernek a Krisztushoz tartozásban rejlik, melynek megélése elsősorban a közösségben, a gyülekezetben lehetséges, hiszen a gyülekezet Krisztus földi teste.

Persze arról is érdemes gondolkodni, közös tervet alkotni, hogy ahol a gyülekezeti háttér hiányzik, de a hittanoktatás még él, ott mi a teendő. Hiszen Isten mindent és mindenkit körbeölelő szeretete, a megváltás kegyelme nem tananyag és száraz ismeret. De ahhoz, hogy ne csak tanokká és megtanulandó leckévé váljanak a hittanoktatás során elhangzottak az oktatásban résztvevők számára, hanem találkozásuk is legyen az élő Jézussal, találkozniuk kell olyan közösséggel, aki hitelesen képviseli a minket megváltó és szerető Istent, mert a hittanoktatás célja a találkozás, találkoztatás.

A hittanoktatás találkozás

Találkozás a bibliai szereplőkön, az evangéliumi történeteken keresztül a Szentháromság Istennel. Találkozás a gyermekekkel, családokkal, élettörténetekkel. Találkozás a Krisztus-
testtel, a gyülekezettel. Az élettörténetekkel való találkozásból bomlanak ki az örömök, áldások, de a sebek, hiányok is. Az egymással való találkozásaink vezetnek el bennünket az Istennel való nagy találkozáshoz, a megváltás öröméhez, amely sorsfordító mindannyiunk számára, hiszen általa gyógyul az életünk. Közösségbe kerülünk azokkal, akik ezen az úton haladnak, akik testvéreinkké lesznek, akikkel közössé válik a történetünk. Ezekben a találkozásokban rejlik a hittanoktatás lényege, értelme.

SZÁSZI ANDREA

Gyakorlati útmutató az MRE hittanoktató előmeneteli rendszeréhez

I. A hittanoktató előmeneteli rendszer háttere

Hazánkban többféle szintéren és végzettséggel lehet hittanórákat tartani. Az állami jogszabályokban hit- és erkölcsstan néven ismert a tanóra neve, mely tartalmában az adott felekezet által meghatározott ismereteket, kapcsolódó attitűdformalást és gyakorlatba átültetett elveket, viselkedésmódot tartalmazza. Óvodától egészen a középfokú oktatás végéig találkozhatunk hittanosokkal akár az állami, akár egyházi fenntartású intézményekben. Az állami oldalról a 2011. évi CXCV. törvény (A nemzeti köznevelésről. Rövidítve: Nkt.) és a 20/2012-es EMMI rendelet (a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról) szabályozza ezeknek a kereteit.¹ A Magyarországi Református Egyház szabályrendszerében pedig a 2007/II. hittanoktatási törvény, valamint a 4/2024. (XII. 11.) Magyarországi Református Egyház zsinati szabályrendelet a református hittanoktatói előmeneteli rendszerről határozza meg a kereteket.² Ezeket figyelembe véve beszélhetünk a következőkről:

a) Egyházközségi hatáskör:

- Állami általános iskolában tanórai rendbe illesztve etika tantárgy helyett tartható hittan. A szülők választják a gyermeküknek, etika helyett és iskolai rend szerint kötelező, heti egy tanórán. MRE-n belül a neve: *kötelezően választható (KV) hittan*.
- Más felekezetű fenntartók, illetve állami óvodák hittan foglalkozásai: ezek heti egy alkalommal kerülnek megtartásra, a csoport típusától függő hosszúságban. Általában szeptember során szerveződnek és október 1-től indulnak el a csoportok. MRE-n belül a neve: *fakultatív hittan*.³
- Más felekezetű általános iskolák és középfokú oktatási intézmények hittanórái az iskolai hittanhoz hasonlóan heti két órában kerülnek megtartásra, ahol a diákok a saját felekezetük szerinti hittanórán vehetnek részt. MRE-n belül a neve: *más felekezetű*

hittan. Ide tartozhat a technikum, a szakképző, a középiskola, ahol fakultatív hittanóra heti 1 órában kerül megtartásra. Szintén ide soroljuk az állami középiskolák (9–12. évfolyam), ill. bármilyen fenntartású technikum (13–14. évfolyam), valamint a szakképző iskolák heti 1 hittanóráját is.³

- Állami középiskolák, gyülekezet által szervezett egyéb hittanoktatási alkalmak, amelyek heti egy órában, fakultatív választás alapján kerülnek megtartásra. Színtere lehet az oktatási intézmény vagy az egyházközség terme. MRE-n belül a neve: *fakultatív hittan*.

Mindazok a hittanoktatásban részt vevő személyek, akik a fent említett hittanórákat tartják, az MRE Oktatási Szolgálat alkalmazásában állnak. Ez szerződéses jogviszonyt jelent a megbízottak és a munkavállalók vonatkozásában, illetve a lelkipásztorok díjlevél kiegészítéssel rendelkeznek.

b) Református oktatási intézmény hatásköre:

- Református fenntartású oktatási intézményekben (általános és középfokú iskolákban egyaránt) a hittan az iskola rendjébe beillesztett tanóra. Minden csoport/osztály számára heti két alkalommal kerül megtartásra. MRE-n belül neve: *iskolai hittan*.
- Református óvodák hitéleti foglalkozásai beépítve, az óvodai komplexitás sajátosságait figyelembe véve jelennek meg az óvoda életében. Ennek a típusú oktatásnak nincs önállóan neve az MRE rendszerében, mivel az óvodai hitélet szerves része.

Mindazok, akik református oktatási intézményben a hitéleti nevelést, hittanoktatást végzik, az adott intézmény alkalmazásában állnak.

A hittanórákat többféle végzettséggel, megfelelő szakképesítés birtokában láthatják el a szakemberek. A 2007/II. törvény 5. § a következőt végzettségeket sorolja föl, amelyekben az elmúlt évtizedek során kiadott diplomák különböző megnevezései szerepelnek:

- református hittanoktató;
- református hit- és erkölcsoktató;
- református vallásanár;
- református hittanár – nevelőtanár;
- református katechéta;
- református lelkipásztor.

Ezen kívül, figyelembe véve a sajátosságokat a következő speciális szakképesítésekkel találkozhatunk a hittanoktatásra jogosítottak körében általános iskolában, illetve a fakultatív hittanórák esetében:

- pedagógus-munkakör betöltésére jogosító végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők, akik a Református Pedagógiai Intézet szervezésében legalább hatvanórás pedagógus-továbbképzés keretében elsajátították a hit- és erkölcsoktatásához szükséges elméleti és módszertani ismereteket;
- mindazok, akiket 1995. december 31-ig a Magyarországi Református Egyház Hitoktató-képesítő Bizottsága – vagy valamely református felsőoktatási intézmény – általános iskolai hittanoktatói szolgálatra alkalmasnak nyilvánított.⁴

II. Miért van szükség egy egyházi hittanoktatói előmeneteli rendszer kidolgozására?

A 401/2023. VIII. 30. Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szól.⁵ Azok a hittanoktatást végző személyek, akik református fenntartású intézményben, pedagógusmunkakörben vannak alkalmazva (b típus a fenti listában), ez alapján a rendszer alapján minősülnek és kerülnek bele a különböző állami pedagógus előmeneteli rendszerbe, azaz életpálya szakaszokba.⁶

Azok a hittanoktatók, akik kötelezően választható hittant, más felekezeti intézmény hittanoktatását vagy fakultatív hittant tartanak, az MRE Zsinat Oktatási Szolgálatának (OSZ) alkalmazásában állnak. A lelkipásztorok egyházi alkalmazásban állnak. Rájuk az állami pedagógus előmeneteli rendszer alapvetően nem érvényes. Egy speciális szabályként azonban a pedagógus végzettséggel rendelkező, minimum heti 10 tanórát tartó hittanoktatók önkéntes minősítési eljárásra jelentkezhetnek 2021-től a 326/2013. Kormányrendelet 1. § (1) d), 6. § (1) e) alapján.⁷ Ez az önkéntes lehetőség és az életpálya magasabb szakaszára váltás akkor jelenik meg következményeiben (fizetés stb.), ha a hittanoktató református intézményben (vagy más pedagógus végzettségével) egy nevelési-oktatási intézmény alkalmazottja lesz. Azaz, amíg az OSZ alkalmazásában állnak, addig az előrelépés semmilyen módon nem jelenik meg a fizetésükben, életpályájukban.

Az MRE Zsinat Elnöksége 2022-t a „Hittanoktatás éveként” jelölte meg. Ennek részeként az RPI kezdeményezésére és az MRE Zsinat Elnökségi Tanácsának támogatásával 2022 júniusában elindult egy olyan munkacsoport, amely az egyházközi szolgálatot végző, MRE OSZ alkalmazásában álló hittanoktatók előmeneteli rendszerének kidolgozását állította a középpontba. Ebben az egyházkerületek által delegált gyakorlati hittanoktató, lelkipásztor képviselői és az OSZ illetékes munkatársai az RPI szakmai koordinációja és vezetése mellett megvizsgálták a lehetőségeket, és feltárták azokat a kihívásokat, problémákat, amelyekre választ kívántak adni a rendszerben. A következő célokat fogalmazták meg:

- a hittanoktatók számára egy biztos alapokon nyugvó, kiszámítható és vonzó pályakép felmutatása;
- az MRE hittanoktatásban végzett missziójának támogatása;
- a hittanoktatói szakmai fejlődés támogatása és elősegítése,
- a hittanoktatói tevékenység lehetőség szerinti leghatékonyabb szakmai, anyagi és erkölcsi elismerése;
- az egyéni hittanoktatói szolgálatban való fejlődésre motiválás az önfejlesztés, a szakmai területeken való önképzés révén.

A rendszer a gyakorlat talaján formálódott, kimondott szándékként jelent meg, hogy motiváló, bátorító, támogató legyen, ugyanakkor ne terhelje túl elvárásokkal a hittanoktatókat. A jelenlegi realitás és gyakorlat alapján a szolgáltatók minél nagyobb skáláját akarja a rendszer átfogni és támogatni. Így nemcsak a teljes állásban tanítókat

érinti, hanem a református hittanoktató előmeneteli rendszer heti óraszámától függetlenül kiterjed az Oktatási Szolgálat alkalmazásában álló hittanoktatókra, akik megfelelő szakmai felsőfokú képesítéssel, illetve pedagógus végzettség mellett az MRE által előírt/elfogadott ideiglenes belső szakmai képesítéssel rendelkeznek, illetve egyházközségi szintereken (állami iskola, más felekezeti oktatási intézményekben történő hittanoktatás, fakultatív hittan) szolgálnak.

2023 tavaszán újabb mérföldkőhöz érkezett a folyamat. 2023. március 8-án az MRE Zsinat Elnökségi Tanácsa támogatta az Országos Hittanoktatói Továbbképzési és Koordinációs Testület megalapítását és ehhez kapcsolódóan egy egységes országos hittanoktatási továbbképzési rendszer kidolgozását. Itt az MRE egyházkerületeinek képviselői mellett azok az intézmények jelentek meg, akik valamilyen módon a hittanoktatói továbbképzésben részt vesznek. Létrejött a Hittanoktató Továbbképzési Rendszer és kidolgozásra kerültek a részlet-szabályok. Következő lépcsőfokként az MRE Zsinat Elnökségi Tanácsa 2024. december 11-én elfogadta azt a szabályrendeletet, amely tartalmazza a hittanoktató előmeneteli rendszerre vonatkozó részleteket. A szabályrendelet 2025. január 1-től lép életbe. A szabályrendelet itt olvasható: <https://net.jogtar.hu/reformatus-zsinat-jogszabaly?docid=A24S0004.MRE&dbnum=575&getdoc=1&searchUrl=/reformatus-zsinat>

Azért, hogy az MRE hittanoktatói, illetve a kapcsolódó szervezetek is kellően felkészültek lehessenek, illetve a szükséges humán és pénzügyi erőforrást meg lehessen teremteni, a bevezetés több lépésben történik.

III. Az előmeneteli rendszerhez kapcsolódó gyakran ismételt kérdések és válaszok

1. A Hittanoktató Előmeneteli Rendszerbe tartozókról

a) Kérdés: Kiket érint a hittanoktató életpálya modell?

Válasz: Mindazokat a református hittanoktatásban részt vevő szakembereket, akikre igazak a következők:

- Az MRE OSZ alkalmazásában állnak (munkaviszony vagy megbízási jogviszony)
- Aktív munkavállalók, azaz van heti rendszerességgel hittanórájuk
- Megfelelő, MRE hittanoktatási törvény által előírt képzettséggel, végzettséggel rendelkeznek
- Alapszabály szerint nem lelkészi alkalmazottak
- A felmentésekről a következő helyen olvashatunk: <https://net.jogtar.hu/reformatus-jogszabaly?docid=A07R0002.ETV&getdoc=1575>

b) Kérdés: A lelkészi alkalmazott hittanoktatókra vonatkozik-e az előmeneteli rendszer?

Válasz: A 4/2024-es szabályrendelet alapján a lelkipásztorok a lelkipásztori előmeneteli rendszer hatályba lépéséig a hittanoktató előmeneteli rendszerbe tartoznak.

c) Kérdés: A református oktatási intézményben alkalmazott hittanoktatókra, iskolalelkészekre vonatkozik-e ez a rendszer?

Válasz: Ha nem az MRE OSZ alkalmazásában állnak, akkor rájuk ez nem érvényes. Megfelelő hittanoktatói, vallásanári végzettség esetén az állami pedagógus előmeneteli rendszerbe tartoznak.

d) Kérdés: Lehet-e megfelelő szakképesítés nélkül a hittanoktató előmeneteli rendszerbe tartozni?

Válasz: Mivel vannak olyan szolgáltatók, akiknél a megfelelő szakképesítés megszerzése folyamatban van, illetve a 2007/II. hittanoktatási törvény 5. § (3) alapján felmentést kaptak ideiglenesen, ők a belépő fokozatba (HT1) sorolhatók. A megfelelő végzettség és a minimális szakmai tapasztalat megszerzése után léphetnek tovább következő fokozatokba. Ha nem szereznek megfelelő végzettséget, képzettséget, a HT1 fokozatból nem léphetnek tovább.

2. A Hittanoktató Előmeneteli Rendszer (HTR) felépítése

a) Kérdés: Mit jelent a Hittanoktató Előmeneteli Rendszer?

Válasz: A 2007/II. hittanoktatási törvény 9. § A (2) alapján a hittanoktatói előmeneteli rendszer a hittanoktatók számára nyújtott többszintű támogató rendszer, amelynek elemei:

- az Oktatási Szolgálat általi foglalkoztatás, adminisztratív háttértámogatás és monitoring,
- a Református Pedagógiai Intézet katechetikai tevékenysége keretében végzett szakmai háttértámogatás, valamint az Intézet által koordinált hittanoktatói továbbképzési rendszer,
- az illetékes egyházközösségek, egyházmegyék, egyházkerületek által végzett szakmai koordináció, háttértámogatás és helyi szintű irányítás.

Ez egyrészt azt a fokozatokat és fizetési szinteket magában foglaló lépcsőzetesen felépülő rendszert (hittanoktatói életpályát) jelenti, amelyben a hittanoktatók szakmailag és fizetés tekintetében előrébb léphetnek. Másrészt magába foglalja a szakmai kreditek megszerzését lehetővé tevő, illetve a hittanoktatói továbbképzéseket összekapcsoló és koordináló rendszert egyaránt.

b) Kérdés: Hogyan épül fel az előmeneteli rendszer (életpálya)?

Válasz: A hittanoktatókat három előmeneteli fokozat valamelyikébe sorolja be az MRE OSZ. Ezek a fokozatok a következők:

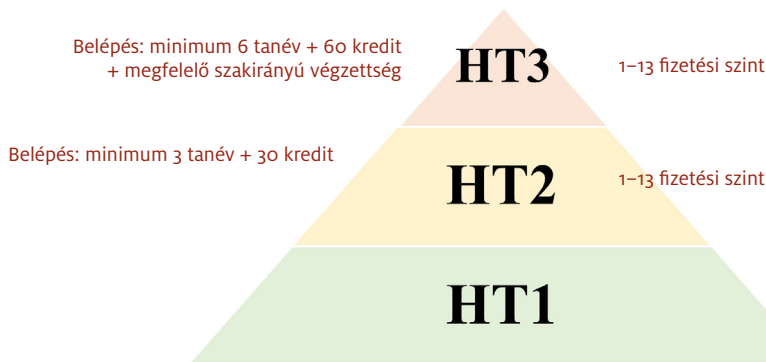
- HT1: Belépő fokozat, amikor valaki elkezdi a hittanoktatói tevékenységét, lehetőleg a megfelelő szakképesítés birtokában.
- HT2: Minimum 3 tanév hittanoktatási gyakorlat és minimum 30 szakmai kredit

igazolása után, kizárólag a megfelelő hittanoktatásra jogosító szakképesítés (2007/II. törvény, 5. §) birtokában.

- HT3: református hittanoktató, református hit- és erkölcsstan oktató, református vallás-tanár, református hittanár-nevelőtanár, református katechéta végzettség megszerzésével, minimum 6 tanév hittanoktatás és 60 szakmai kredit megszerzésével.

c) **Kérdés:** Vannak-e az adott fokozaton belül különböző szintek?

Válasz: A HT1-es fokozatban nincs, a HT2 és HT3 fokozaton belül 13-13 fizetési szint található. Az alábbi ábra segíti a rendszer áttekintését.

d) **Kérdés:** Milyen időközönként és minek a teljesítésével lehet a következő fizetési szintre lépni az adott fokozaton belül?

Válasz: HT2-ben és HT3-ban van erre lehetőség. Leghamarabb 3 évente és újabb 60 szakmai kredit gyűjtésével lehet előrelépni.

e) **Kérdés:** Kell-e portfóliót írni az előrelépéshez?

Válasz: Nem. A rendszer célja a támogatás és a szakmai fejlődés elősegítése. Ezért a gyakorlati éveket figyelembe véve, és további módokon szakmai kreditek gyűjtésével lehet a rendszerben és az előmeneteli fokozatokban, azokon belül a fizetési szinteken előrébb lépni.

f) **Kérdés:** Kik működtetik a Hittanoktató Előmeneteli Rendszert és mit végeznek ebben?

Válasz: A rendszer adminisztratív, szakmai és helyi szintű koordinációja összekapcsolódik, de ezeket más-más végzi az alábbiak szerint:

- Az MRE OSZ alkalmazza a megfelelő szakembereket és végzi az átsorolásukat a hozzá beérkezett információk alapján. Szükség szerint végzi az adminisztratív ellenőrzés feladatait is.
- Az RPI szakmailag koordinálja és működteti a HTR-t, illetve a szakmai kreditek elfogadásáról döntést hozó Országos Hittanoktató Továbbképzési és Koordinációs Testületet.
- Helyi szinten az egyházközségek, egyházmegyék és egyházkerületek támogatják szükség és lehetőség szerint a hittanoktatók munkáját, felelősségi körük alapján.

3. A szakmai kreditek szerzésének lehetőségeiről

a) **Kérdés:** Mit jelent a „szakmai kredit” fogalma?

Válasz: Olyan megszerzett pontok, amelyek figyelembe veszik, hogy mi mindent végez egy hittanoktató (végzettség, gyakorlati idő – azaz aktív hittanoktatóként eltöltött idő), és amelyek segítik az előmeneteli rendszerben való haladást.

b) **Kérdés:** Milyen módokon lehet szakmai krediteket szerezni?

Válasz: Automatikusan vagy kérelemre történhet a hittanoktatói creditszerzés.

c) **Kérdés:** Mit jelent az automatikus creditszerzés?

Válasz: Csak a hittanórák tartásával szerezhető a rendszerben automatikusan kredit. Két lépésben történik ez:

- A hittanoktatók a 2013/2014-es tanévtől kezdődően a 2024/2025-ös tanévig minden olyan tanévben, amelyben hittanoktatási szolgáltatást teljesítettek, 3 szakmai kreditet szereznek.
- A 2025/2026-os tanévtől kezdődően a hittanoktatók 1–3 szakmai kredit kaphatnak (a szabályrendelet 14. §. 1. pont alapján) a teljesített hittanórák függvényében. Ezeket szintén automatikusan írja jóvá a hittanoktatóknak az OSZ. Ezekhez tehát kérelem benyújtására NINCS szükség. Minden olyan tanévben, amelyben a hittanoktatási szolgáltatásban részt vettek a hittanoktatók, és
 - a) a tanév során mindösszesen legfeljebb 50 tanórát teljesítettek, 1 szakmai kreditet;
 - b) a tanév során mindösszesen legalább 51, legfeljebb 100 tanórát teljesítettek, 2 szakmai kreditet;
 - c) a tanév során mindösszesen több, mint 100 tanórát teljesítettek, 3 szakmai kreditet kapnak.

d) **Kérdés:** Ki tartja nyilván a szakmai krediteket?

Válasz: Az automatikus krediteket az OSZ tartja nyilván, nem szükséges egyéni bejelentés, tájékoztatás. A kérelemre történő creditszerzés a hittanoktató kérésére történik, amelyhez neki szükséges az OHTKT felé feltöltenie a kredit kérelemhez kapcsolódó dokumentumokat. (Ezekről a későbbiekben lesz szó részletesebben.) Az RPI által koordinált és működtetett OHTKT minden félévben, meghatározott időpontig, a benyújtott kreditek alapján szerzett kreditekről tájékoztatja az OSZ-t. Így a következő átsorolásnál ezek a szakmai kreditek beszámításra kerülnek.

e) **Kérdés:** Kik tartoznak az OHTKT-ba és mi a feladatuk?

Válasz: Az Országos Hittanoktató Továbbképzési és Koordinációs Testület (OHTKT) egy OSZ által létrehozott szervezet, amely az RPI szakmai koordinációjával és működtetésével támogatja, kialakítja a Hittanoktató Továbbképzési Rendszert. Évente két alkalommal ülésezik és a beérkezett egyéni kreditkérelmekről dönt. Emel-

lett javaslatot tesz szükség és igény szerint a fontos témákra, országos szintű továbbképzésekre.

Tagjai a 4 egyházkerület delegáltjai mellett a hittanoktató továbbképzésben részt vevő intézmények képviselői és az OSZ delegáltja. Az RPI hittanoktatói továbbképzésekért felelős szakmai vezetője az OHTKT szakmai vezetője.

Célja, hogy a rendszer a legjobban és leghatékonyabban működjön, és minél egységesebben áttekinthető, kezelhető és minőségileg jól mérhető rendszer alakuljon ki.

f) Kérdés: Milyen intézmények tartoznak a HTR-be?

Válasz: A következők:

- RPI;
- Debreceni Református Hittudományi Egyetem Katechetikai Központ (DRHE KK);
- Debreceni Református Hittudományi Egyetem Felnőttképzési Központ (DRHE FK);
- Dunántúli Református Egyházkerület Katechetikai Intézet (DRE KI);
- Dunamelléki Református Egyházkerület Katechetikai Támogató Szolgálat (DME KTSZ);
- Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar (KRE PK);
- Sárospataki Református Hittudományi Egyetem Felnőtt- és Továbbképzési Intézet (SRHE FTI).

g) Kérdés: Mit jelent a kérelemre történő creditszerzés?

Válasz: Ezek olyan szakmai kreditgyűjtési lehetőségek, amelyeket egyénileg kell az OHTKT-nál kérnie a hittanoktátónak. Ezek a következő lehetőségek:

- HTR-hez tartozó intézmények továbbképzéseiben való részvétel (webináriumok, jelenléti képzések, konferenciák, államilag akkreditált pedagógus-továbbképzések). Ezeket évente 2 alkalommal előre akkreditálja az OHTKT, ezért ezeknek már egyértelműen látható lesz a meghirdetéskor a kredit értéke.
- Más szervezet által tartott továbbképzések. Ezekről csak utólagosan, a benyújtás után dönt az OHTKT.
- Olyan diplomák, szakképesítések, amelyek nem a hittanoktatáshoz tartoznak. Ezeknek kredit értékéről benyújtás után dönt az OHTKT.
- Már meglévő hittanoktatói végzettség mellett, további – magasabb szintű, vagy más jellegű –, hittanoktatói, hitéleti végzettség. Ezeknek értéke: 60 szakmai kredit.
- Katechetikai témához kapcsolódó publikációk megjelentetése. Benyújtás után értékeli az OHTKT, maximum 3 kredittel publikációnként.
- Egyházmegyei, egyházkerületi katechetikai rendezvényen való szakmai előadás tartása, szervezőmunka, háttérmunka végzése. Benyújtás után értékeli az OHTKT, maximum 3 szakmai kredit/tevékenység.
- Az állami pedagógus előmeneteli rendszerben szerzett fokozat, 15–30 kreditértékkel.
- A HTR-ben végzett hittanoktató mentori tevékenység. Ez csak HT3 fokozatban és a 2026/2027-es tanévtől lesz elérhető. Kidolgozása folyamatban van.

h) Kérdés: Hol lehet kredit kérelmeket benyújtani?

Válasz: Az egyéni kérelmek benyújtása kizárólag online módon, a következő felületen történik: <https://rpi-kredit-tar.reformatus.hu/home> A KREDIT-TÁR 2025. január 10-től lesz elérhető.

4. A lépcsőzetes bevezetésről és a határidőkről

a) Kérdés: Mit jelent a lépcsőzetes bevezetés? Mit történt eddig?

Válasz: 2023-tól fokozatosan került bevezetésre és felépítésre a rendszer. 2023/2024-es tanévben – 2024. január 1-től – már megtörtént a munkáltató által a fokozatba sorolás a szakképzett/szakképzetlen skála alapján. Ezután a 2024/2025-ös tanévtől, azaz 2024. szeptember 1-től a HT1 mellett a HT2 és a HT2-1 fokozat és szintek is megnyitáltak.

b) Kérdés: Mi a következő lépés?

Válasz: A következő, creditszerzésekhez kapcsolódó átsorolás 2025. szeptember 1-től lép életbe. Ehhez 2025. január 10. és február 28. között van lehetőség a KREDIT-TÁR-on keresztül a következők benyújtására:

- Azoknak a részvételi igazolásoknak, tanúsítványoknak a benyújtása, amelyeket 2022. január 1–2024. december 31. között a HTR-hez tartozó intézmények továbbképzéseiben szerzett a szolgáltató. (3/f. kérdésben található a felsorolásuk).
- Azoknak a diplomáknak, végzettségeknek az egyéni benyújtása, amelyek nem hittanoktatásra jogosítanak, de másod-, harmad-, stb. végzettségként a hittanoktató rendelkezésére állnak.
- Azoknak a diplomáknak a benyújtása, amelyek nem a hittanoktatói rendszerbe való belépést teszik lehetővé a hittanoktatóknak, hanem további, plusz végzettségek.

Ezekről 2025. április 10-ig dönt az OHTKT, majd az eredményeket összesítve az RPI elküldi az OSZ számára, az átsorolások előkészítéséhez. 2025 szeptemberétől megnyílik a HT3 fokozat és azon belül is elindul az előrelépések lehetősége.

c) Kérdés: Mi a hittanoktató feladata ebben?

Válasz: 2025. január 10. és február 28. között regisztrálni kell a KREDIT-TÁR felületére, és be kell adni azokat a kérelmeket, amelyek alapján kreditet szeretnének elszámoltatni. Fel kell tölteni azokat a dokumentumokat beszkenelve (pdf), amelyek a kérelmek hátterül szolgálnak.

Kitölteni a kérelmeket és határidőre beküldeni. A kérelem lépésről lépésre vezérelt, minden elvégzett feladatrésznél egy zöld pipa jelzi, hogy az adott rész készen van. A legvégén pedig a kérelem akkor zárul le, ha rákattintunk az elküldésre.

A KREDIT-TÁR működéséről részletes bemutató készül, és 2025 januárjában webináriumokon is lehetőség lesz a megismerésére.

A fenti kérdés-válasz lista bővíthet és természetesen az aktuális igényeknek megfelelően bővílni is fog. Ha az érdeklődő nem talál választ a kérdéseire, akkor a következő elérhetőségekre küldje el azokat:

- Besorolással kapcsolatos aktualitások és kérdések: hittanoktatas@reformatus.hu
- OHTKT-hoz és KREDIT-TÁR-hoz kapcsolódó kérdések: ohtkt@reformatus.hu

¹ 2011. évi CXc. törvény a nemzeti köznevelésről, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv> (Letöltés: 2024.11.30.)
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200020.emm> (Letöltés: 2024.11.30.)

² 2007/II. törvény a református hittanoktatásról. <https://net.jogtar.hu/reformatus-jogszabaly?docid=A07R0002.ETV&getdoc=1575> (Letöltés ideje: 2025.01.08.); 4/2024-es szabályrendelet: <https://net.jogtar.hu/reformatus-zsinat-jogszabaly?docid=A24S0004.MRE&dbnum=575&getdoc=1&searchUrl=/reformatus-zsinat> (Letöltés ideje: 2025.01.08.)

³ Nem állami szabályozás, hanem a három nagy felekezet (a Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház) között született megállapodás 2006. szeptember 20-án arról, hogy a három történelmi keresztyén egyház lehetőséget biztosít arra, hogy a saját intézményeikben az órarendbe iktatott kötelező tárgyként tartott hit- és erkölcsstan oktatás során a helyi viszonyoknak megfelelő módon a tanulók a saját felekezetüknek megfelelő hittanórákat látogathassák. Forrás: <https://reformatus.hu/oktatas/hirek/modositotta-hittanoktatasi-megallapodasat-a-reformatus-az-evangelikus-es-a-katolikus-egyhaz/> (Letöltés ideje: 2024.01.08.)

⁴ 2007/II. törvény a református hittanoktatásról, https://reformatusmegyhaz.hu/documents/3706/2007_evi_II_torveny_a_reformatus_hittanoktatasrol.pdf (Letöltés: 2024.11.30.) 5. §

⁵ 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról, <https://njt.hu/jogszabaly/2023-401-20-22#SZ136@POA> (Letöltés ideje: 2025.01.08.)

⁶ https://www.oktatas.hu/kozneveles/pedagogusminositest/jogszabalyi_hatter (Letöltés: 2025.01.08.)

⁷ https://www.oktatas.hu/sajattoldal/pedagogus/jelentkezteto_felulet_pedagogus (Letöltés: 2025.01.08.)

CSOBÓ KATONA RENÁTA

Evangélikus Hittan Életpályamodell

Az evangélikus előmeneteli rendszer, a Hittan Életpályamodell (továbbiakban: HÉM), bevezetésének elsődleges célja az volt, hogy a gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó főállású hitoktatók, hittanárók megfelelő szintű minőségi munkájának biztosításához, az ehhez szükséges elvárások teljesíthetőségéhez egy tervezhető és kiszámítható rendszer nyújtson támogatást.

A rendszer lehetőséget biztosít a hitoktatóknak, hittanároknak a fejlődésre, ugyanakkor visszajelzést és fejlesztő célú támogatást nyújt számukra. Ezt a minőségbiztosítást az egyház szakmai és anyagi támogatásával tudja fenntartani, és ily módon elismerni a főállásban alkalmazott hitoktatók, hittanárok munkáját.

Kik tartoznak a HÉM hatálya alá?

Az evangélikus előmeneteli rendszer kiterjed azon főállású – rész- vagy teljes munkaidőben alkalmazott – hitoktatókra, akik megfelelnek az Evangélikus Egyház 2005. évi V. törvény¹ 14§ és 15§ (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, valamint állami fenntartású, alapítványi vagy más felekezeti oktatási intézményekben, egyházközségekben heti min. 10 hittanórát tartanak.

A HÉM – sok más mellett – 4 fő pillérre támaszkodik:

1. A munkához szabályrendeleti kereteket ad

Az említett V. törvény mellett a hitoktatás kereteit a 3/2018. (VI. 28.) országos szabályrendelet² foglalja össze. A rendelet célja, hogy a HÉM keretein belül dolgozó hitoktatókra, hittanárookra és magára a hitoktatás egészére vonatkozó tartalmi, munkaügyi, jogi és pénzügyi kérdéseket szabályozza, ezekben útmutatást adjon.

A törvény és a szabályrendelet által meghatározott, így az előmeneteli rendszerre vonatkozó feltételek és kötelezettségek koordinálása, az adminisztráció kezelése és a HÉM szakfelügyeleti rendszer működtetése az Országos Iroda feladata, aki erre HÉM koordinátort foglalkoztat. Az előmeneteli rendszerrel kapcsolatos stratégiai kérdésekben a HÉM Munkacsoport tesz javaslatot.

2. A hitoktatóknak tiszta és előre tervezhető követelményrendszert állít fel, ezek megvalósulását követi és szükség esetén támogatja

A továbbképzéseken történő részvételen kívül további elvárás a gyülekezeti munkába történő bekapcsolódás. A hitoktatáson részt

vevő gyerekek fontos tagjai a gyülekezeteknek. A hitoktatók, hittanárok vezetésével az istentiszteletekre, táborokba, ünnepi szolgálatokra, kézműves és egyéb gyülekezeti alkalmakra történő bevezetésük, illetve ezek megszervezésében, előkészítésében való részvétel, elengedhetetlen területe a hitoktatói szolgálatnak.

A szakfelügyeleti eljárás kötelező eleme a HÉM-nek, amely lehetővé teszi, hogy a több éve hitoktatást végzők visszajelzést, értékelést kapjanak a munkájukról és szükség szerint mentori támogatásban részesüljenek. Új belépők esetén az első években a mentorok feladata a támogatás és segítségnyújtás. A szakmai támogatást nyújtó szakfelügyeleti-mentori rendszer elsődleges célja a hitoktatók szakmai erősítése és az új belépők kísérése.

3. A szakmai fejlődéshez eszközöket biztosít

A szakmai fejlődésbiztosítás fontos része a folyamatos és rendszeres részvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) által biztosított továbbképzéseken. Ezen lehetőségek közül háromévente 30 órányi teológiai és/vagy valláspedagógiai továbbképzésen való részvétel kötelező eleme a HÉM-nek, biztosítva ezzel a teológiai és valláspedagógiai tanulmányok terén további bővebb és mélyebb ismeretek megszerzését. A kötelező rész 25%-ban teljesíthető nem az EHE által szervezett, de szakmailag releváns képzéseken is. A további fejlődéshez, illetve a kiegészítés elkerüléséhez a rendszer szükség szerint lehetőséget biztosít szupervízió igénybevételére.

4. Az elvárásokkal összhangban előre tervezhető és kiszámítható juttatásokat ad

Az elvárásokkal összhangban kialakított juttatási rendszer bértábla eleménél fontos szempont volt, hogy versenyképes legyen a pedagógus bértáblával, illetve a lelkészek életpályamodelljével. A HÉM-ben történő besorolást a szakmai évek és a végzettség szintje határozza meg. Az öt-öt kategória egymásra épül melyek, között a továbblépést a szakmai évek és a – magasabb kategóriába lépés feltételeként meghatározott – követelmények teljesítése biztosítja. A végzettség szintjében bekövetkező változás szintén egy lehetőség a magasabb kategóriába lépéshez. A juttatási rendszer másik eleme a hitoktatók munkába járásának támogatása, figyelembe véve az általuk használt közlekedési eszközöket és az azokra vonatkozó szabályozásokat.

A hitoktatók, hittanárok HÉM-be történő belépésének fontos eleme a gyülekezetek hozzájárulása.

Milyen formában végezhető a hitoktatás a HÉM-en kívül?

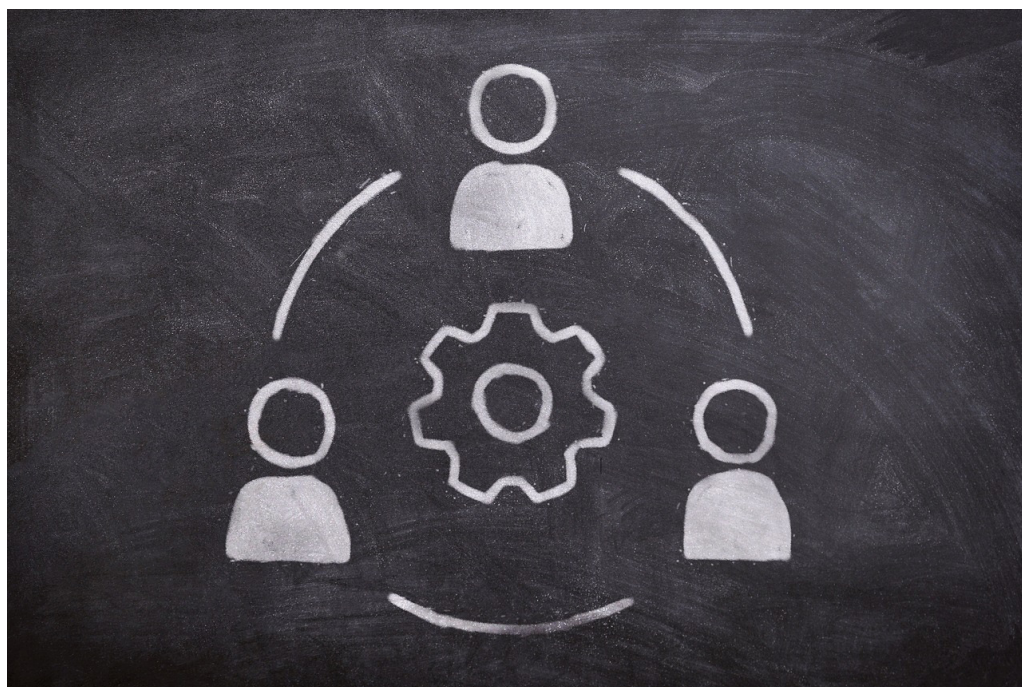
Hitoktatás megbízási, illetve szolgálati (lelkészek esetében) szerződéssel is végezhető –megfelelő végzettség birtokában – ugyanakkor ezen jogviszonyok nem tartoznak a munkajogviszonnyal rendelkező (főállású) hitoktatókra vonatkozó Hittan Életpályamodell hatálya alá, hiszen a szakmai fejlődésbiztosítás által kialakított elvárások és juttatások összhangba kerülése az ő esetükben még nem biztosítható, ugyanakkor már folyamatban van annak kidolgozása.

Az elmúlt évek tapasztalatai

A Hittan Életpályamodellel 2018-as bevezetése óta eltelt években beigazolódtak a hozzáfűzött remények, a várakozásoknak megfelelően a hitoktatók számára biztosabb jövőképet jelent. A HÉM hatálya alatt dolgozó hitoktatók, hittanárok száma nőtt, sokan már bátrabban választják a hittanári pályát, hogy hivatásuknak élhessenek. Az életpályamodellel ösztönözte az Evangélikus Hittudományi Egyetemre történő beiratkozást, illetve annak – meghatározott idő alatt történő – elvégzését, ezzel biztosítva a hitoktatás színvonalának emelkedését. Kialakult egy olyan közösség, akik a to-

vábbképzések révén szorosabban tudnak együtt dolgozni, egymással szakmai kapcsolatot ápolni. A szakfelügyeleti, mentori rendszer feltárja, hol és milyen segítségre van szükség, és az erre adott megoldásokkal, támogatással is biztosítják a minőségi fejlődést. A hitoktatók, hittanárok erősebb közösséggé kovácsolódtak, azonos elvárások és lehetőségek motiválják őket, melyeket kiszámíthatóan előre látnak, lehetővé téve számukra a hosszabb távú tervezést. A juttatások évről évre emelkedtek, így anyagiilag is fenntartható a kitűzött cél.

Az Úrnak hála, vannak még munkások az aratásban és reménység szerint emberi eszökkel ezt a jövőben is támogathatjuk.

¹ 2005. évi V. törvény az egyházi szolgálat külön területeiről

² 3/2018. (VI. 28.) országos szabályrendelet az evangélikus hitoktatás tartalmi, munkaügyi, jogi, valamint pénzügyi kereteiről

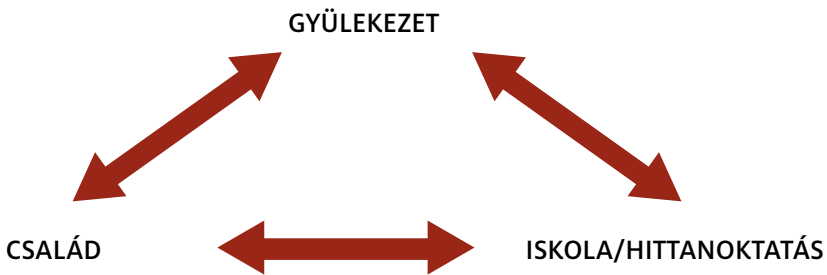

FODORNÉ ABLONCZY MARGIT

Családi szemszögből az Ige körül

családszemléletű hittanoktatás 2024¹

Már egy korábbi írásomban is utaltam az összefogás szükségességére a család–iskola/hittanoktatás–gyülekezet háromszereplős felelősségi körében a gyermekekért, a jövőért.²

Ezek közül most elsősorban a *hittanoktatás családszemléletű vállalásait* helyezem előtérbe, azaz, hogy hittanoktatóként milyen eszközeink vannak a családdal való együttműködésre, hogy ennek a hármasszövetségnek két felelősét is képbe helyezhessük.

Családok

Milyenek is a mai családok? „Az ember... »szeretetre teremtett« lény. A szeretetkapcsolatok megvalósulásának legtökéletesebb és szinte nélkülözhetetlen közege a család. Határozottan állíthatjuk ezt annak ellenére, hogy tanúi vagyunk a családok tömeges szétbomlásának, új családformák létrejöttének, s annak is, hogy a posztmodern kultúra e bomlási folyamatot igyekszik ki nem mondott normává tenni.”³ A család változása sokféleképpen érinti a hittanoktatásunk módszereit is, hiszen nem számíthatunk legtöbbször a család hitelőkészítő munkájára, sőt van, ahol kifejezetten ellenállást tapasztalunk – annak ellenére, hogy a szülők a gyermeküket beíratják hittanra, vagy éppen egyházi iskolába járatják. Másrészt a társadalom egészében a család megszűnt biztos háttérként funkcionálni, így az iskolára, s ezen belül a hittanoktatásra is egészen más feladatok hárulnak. A pedagógusok

akár egyfajta „családhelyettesítő szerepbe” is beleszorulnak. Az egyébként is nehezen kezelhető, szeretethiányos, fegyelmezetlen gyermekek „nevelésével” kezdődik a hittanóra, s abba ágyazva lehet valamilyen „tanítani” is.⁴

Milyen gondokkal szembesülünk?

- A posztmodernben a korábbi értékek megkérdőjeleződnek: apa-anya szerepek – az individualizáció térnyerése minden fórumon
- Mozaik-mobilis életforma: jelenlét a családban, munka a távolban, a gyermekek idejük legnagyobb részét az iskolában vagy más tanórákon töltik
- Nemcsak a családok összetétele patchwork, hanem a személyiség is: az elköteleződés hiánya miatt a veszteség-élmény állandósul
- Az érzelmek jelentősége megnő. Az elvárások a családtagok felé kiélesednek: „mindenki értem van...”, értem kell, legyen és tegyen
- A közösségek az érdekek mentén leválthatókká váltak: a felelősség- és kötelességvállalás hiánycikké válik a társadalomban, de a családban is
- Az ömlő információ már nem tölt, hanem kiüresít, az „épp most mit olvastam”..., a megosztott figyelem (multitasking) csak információszörfözésre ad lehetőséget, amelyből ki lehet maradni, s ezzel le is lehet maradni
- Az élet lassú érlelése helyett a gyorsítás, amely egyben legtöbbször silányít is: ételek, ruházat, értékek (mint a köves talajra hullott mag sorsában)

A nemzedékek egymásra utaltságának egyik legnehezebb megélése a generációs különbségek megértése és feldolgozása. Egyfajta harcról beszélhetünk⁵ a figyelemért és megértésért. Amit nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az Y generációs szülők (1980–1995 között születettek) nevelik az Alfa generációs (2010 után született) gyermekeiket. A teljesség igénye nélkül csak néhány gondolat erről a két generációról.

Az Y generáció jellemzői:

A posztmodern nemzedék, akik belenőttek a digitális világba, ezért kapcsolataik döntő többsége internetes felületen működik.

Megmásíthatatlanul élményorientáltak, „nagyfogyasztók”, információéhesek, facebook-használók, blogolók...

Tanulás és munkavégzés területén energikusak, véleményükben magabiztosak, nem tisztelik a náluk idősebbeket, akik sokszor valóban rájuk szorúlnak az eligazodásban...

Csak magukhoz akarnak hűségesek lenni, itt és most akarnak boldogok lenni, ezért könnyebben váltanak munkahelyet és partnert is.

A családok határai flexibilisek, az alkalmazkodóképesség, problémamegoldás, konfliktuskezelés és a kommunikáció csak rövid távon működik. Mindenki „követel”, egyenlőségre törekszik és a saját én-idejét akarja biztosítani. Ez legszembetűnőbb az anya-gyermek kapcsolat alakulásában. A korai kötődés kialakulásának legnagyobb veszélyeztetője

az, hogy anya életének önálló kiteljesedésében a gyermeke lesz a legnagyobb akadály. Az anyaszerep nem „életszerep”, csak egy választott részszerp, amelyből sokszor szeretne kibújni, s újra „szabad” lenni épp aktuális vágyai és vonzódásai mentén. Ezért nincs türelme otthon maradni a gyermek számára legfontosabb időszakban. Azok az anyák, akik egyre kevésbé vállalnak felelősséget másokért – könnyebben kérik számon mások felelősségét. De így gyermekeiket sem tanítják meg a felelősségvállalásra, azaz tömegembereket nevelnek, akiket az aktuális korszellem szele „ide s tova hány...”⁶

Az Alfa generáció jellemzői:

Ők az első generáció, akik már az érintőképernyőn szocializálódtak – amelynek a saját szülei a legelső rabjai –, az alfáknak édesanyjuk figyelméért már szoptatás közben is a „kézben tartott világgal” kellett megküzdniük.

Korosztályuk egyharmada egyszülős családban él – ennek minden nehézségével együtt (pl. nincs mintájuk egy megfelelően működő párkapcsolatra).

Az agyuk huzalozása is megváltozott – a rövid távú memória erősödik a hosszú távúval szemben, így a jobb agyfélteke előnyösebb helyzetbe kerül, mert a bal agyfélteke terhelése csökken – szívesebben tanulnak élményszerűen.

Mindent egy kicsit hamarabb, ezért éretlenebbül és kicsit türelmetlenebbül is csinálnak, toleranciájuk és együttműködési készségük nem következik a családi nevelésből.⁷

Csoda-e, ha ezen gyermekek nagy hányada figyelemzavaros és hiperaktív? Hiányzik az ősbizalom, az önértékelés biztos alapja és a kötődés mint az önálló személyiség formálódásának lelki háttere. Az agressziós és a depressziós viselkedésű gyerekek családi háttérében is a sérült anya-gyermek kapcsolat bizonytalansága áll. Az apák legfontosabb feladata, hogy ők adják a biztosságot, a szabályokat és az önértékelés biztonságát. A fiúknak a megküzdési mintákat, a lányoknak a párkapcsolatok reménységét. Az apahiány, az apa figyelmének, jelenlétének hiánya a gyerekeket megfosztja a belső értékpajzstól, amellyel szembe tudnak nézni a világ bármely kihívásával. Könnyen félénkek és kiszolgáltatottak lesznek, a függő életmódra hajlamosabbak. Az apa, aki maga is így nőtt fel gyermekkorában, sokszor csak a bántalmazó szerepben tud erős maradni, ami további fájdalmat okoz gyermekének. A válasz lehet, hogy a párkapcsolat számára egyfajta „megváltás”, a gyermekek számára viszont életreszóló törés. Nehéz feladat jól megszervezni az önálló életet, de néha könnyebb így újat kezdeni, mint elrendezni a korábbi kapcsolati konfliktusokat.

Ehhez még csatlakozik a családi életciklus természetes kihívása, hogy a család és a gyermek számára az iskola az első nagy mérce: vajon jól nevelődött, megállja-e a helyét a közösségben? Ezek a szülők már „tűzbe mennek” gyermekeikért, megalázzák a pedagógusokat és kikerülik iskolaigazgatókat, akár évente másik iskolába viszik gyermeküket, vagy éppen papírokkal igazolják, hogy a gyermek „nem képes” erre vagy arra, így felmenthető... csak saját feladatukat nem látják és vállalják: a gyermek nevelését.

Családszemlélet

„Összetört fészekben lehet-e ép tojás?”

Ebben a félelmes helyzetben hogyan láthatjuk el a ránk bízott feladatot? A sérült kapcsolati minták gyógyulása csupán kapcsolatok által lehetséges.⁸ A gyermek mindig a családjával együtt áll Isten előtt. Egy családból érkezik a hittanóra és egy családba megy haza. Ezért a „családszemlélet” szónak az a jelentősége, hogy a gyermek egy *családrendszer* része. Méghozzá igen érzékeny része, mert legtöbbször ő az, aki *jelez*, akinek *tünetei* lesznek, ha a család nem jól működik. A hittanórán kezelhetetlen gyermek nem tud jól reagálni a figyelmeztetésre vagy a jóságra való hivatkozásra, mert alapvetően nem találja a helyét, az elvárásokkal nem tud mit kezdeni. A legtöbbet azzal segítünk a hittanosainknak, ha megismerjük a családjukat.

Mert még mindig a család a gyermek identitásformálásának elsődleges helye. Még mindig ők jelentik a gyermek számára a biztonságot – még akkor is, ha a szétesés szélén vannak. A család a gyermek tájékozódásának, életszemléletformálásának, alapvető értékeinek továbbadója, hordozója – akkor is, ha ezek nem felelnek meg mások normáinak vagy a keresztyén alapelveknek. Nem az a dolgunk, hogy a család működését kritizáljuk, vagy helyre tegyük az életellenes kapcsolati szálakat. Értenuünk kell, hogy minden egyes családtag története fontos – a családrendszeren belül. Nekünk az a feladatunk, hogy ezzel tisztában legyünk és jól segítsünk.

Nekünk ott van a 10 Ige közül a második parancsolat indoklásában, hogy értsük, mi miért történik: „megbüntetem az atyák vétkét a fiakban, akik engem gyűlölnék...”⁹ Ebben az igeszakaszban nem a büntetés ténye a lényeg, hanem hogy az egyik nemzedék életének hatása van a másik nemzedékre. Teher rajtuk a szülők viselkedése, amivel valamit kezdeniük kell életük során. Ez a harmad-, negyedéziglen való sorstehér a látott és tapasztalt rossz példák szövedéke a lélekben. Ha már csak ezt látjuk – jobban érthetjük, miért úgy viselkedik egy-egy gyermek vagy fiatal, és irgalommal fordulunk hozzájuk. Ahogy Isten is ezt teszi, s ezért a megértésnél, a helyzet átlátásánál sokkal többet bízott ránk: „de irgalmasságot cselekszem ezeréziglen azokkal, akik engem szeretnek...”¹⁰ Mert lehet, hogy a jelen nemzedékek nem értik és szeretik Istent, sőt lehet, hogy gyűlölettel gondolnak rá, hiszen nem teljesítette imádságukat, és nem úgy történtek a dolgok, ahogy remélték. Ezért nekünk még inkább a helyes istenismeretet kell továbbadnunk, hogy ne a „kívánságteljesítő” mindenható képe jelenjen meg a gyermekek előtt, s ne az én szavamra megjelenő „varázsló” formálja át a családom életét, hanem a gondviselő és vigasztaló lehessen jelen a helyzetekben, aki bölcsességet ad a szólásra és a hallgatásra, a kitartásra és a próbatételekben való formálódásra.

Gyermekpéldák az Ószövetségben

„Amikor nehéz idők jönnek, csak a kis lépések maradnak.”

A Biblia nem „gyerek-könyv”, hanem „család-könyv”. Nincsenek ideális családtörténetek, amiket egyszerűen le kell másolnunk. Vannak egyes családtagok, akik a népük történetében kiválasztódnak és különleges szerepet kapnak. Kiállásuk, állhatatosságuk, Istenben való bizalmuk megrendítő és biztató is egyben. Mert vannak gyermekek is, akik családjuk miatt vagy annak ellenére megállnak a hitben, és máig világít az életük. Ilyen a kis Sámuel. Egy gyermeket otthagyt(!) az édesanyja kicsi korában egy idősebb papra. Évente látogatják csupán. És a gyermek – a család gondoskodásának híján – Isten gondviselésében nő fel. Élete, szavai, cselekvése máig ható erővel bír. Ugyanakkor a fiai már nem követik példáját. S ez így együtt – a három nemzedék –, ami figyelemre és tanításra érdemes, mert így jutunk közelebb ahhoz a világhoz, amelyben élünk, ahol már szinte semmi jó nem természetesen következik az előző jóból. Nagy közösségi folyamat – személyes döntésekkel erősítve.

Ott van Dávid, aki szinte kizáródik testvérei közül, s már fiatalon csak a medvével és oroszlánnal néz szembe, de közben erősödik a hite. Nagy elődei és nagy ígéretei vannak, s nagy lesz győzelme, hogy kiáll Isten nevében Góliáttal szemben. De a sok megpróbáltatás ellenére – csak jóval később lesz király, mint gondolhatnánk –, s az ígéretes ifjúkor után a harcban való megfáradás és a test kívánsága tönkreteszti felnőtt életét, s utódai súlyos következményekkel számolhatnak. Csak ezerízigen gyógyul majd a „dávidi véték” terhe, Dávid kései leszármazottjaként, Jézus Krisztusban.

De egy kislány is – akinek még a neve sem maradt ránk – megmenti Naámán életét azzal, hogy megvallja hitét szolgálaként egy idegen családban, idegen nép között. Neki nem ismerjük elődeit és utódait – de máig sokan merítették erőt példájából.

Az Ószövetségben legalább annyi gyermekpélda van, mint felnőtt. Az Ószövetség családszemléletű bizonyosságtele bármely „családtag” által megvalósítható – aki Istenre figyel. Láthatjuk, hogy nem az életkor számít, hanem a kiválasztott töretlen bizalma Istenben. Számtalan különleges gyermekről olvashatunk Józseftől Jósiasig vagy egészen Dánielig. Azzal az egyértelműséggel cselekszenek a nekik adatott lehetőségek között, ahogyan ezt a gyermekek tudják tenni: ha valami igaz, akkor mindig igaz.

Az Újszövetség gyermekversei

„Hit által nem az ember ér fel az égig, hanem Isten hajol le a földre az emberig.”

Jézus kiemelt figyelemmel fordul a gyermekek felé, tanításában nem a szülők nevelésben megjelenő felelőssége a mérvadó, hanem az Isten által megformált és a vele kapcsolatban álló gyermek. Gyermek, aki példa a felnőtteknek.¹¹

Egyre világosabban kirajzolódik, hogy a gyermek szükségletei máshol kezdődnek, és a hittanoktatás egyre inkább 4 dimenziós szélességre kell, hogy kinyíljon. Nem ismeretlen ez, hiszen Jézus idejében sem volt ez másként. Akik hozzá mentek, legtöbbször sajátosan néhez családi körülmények között éltek, s olvashatjuk, hogy ő „visszaszövi” őket az Istennel és az emberekkel való közösség megélésébe – azon túl, hogy meggyógyítja vagy hitükben megerősíti őket. A tanítás Jézusnál sohasem a „fejnek szól”, nem a „visszmondható tartalom” a legfontosabb, hanem az életváltás.

Családszemléletű hittanoktatás

„Olyan kicsinek érzem magam, de otthon vagyok a templomban.”

Mi az, amire törekedhetünk, amit szem előtt tarthatunk és szükséges megerősíteni a hittanoktatás során? A családból hozott belső képekkel való munka és a gyógyulás folyamatának lehetősége a hozott mintákból.¹²

- Az apa képe – az első istenkép: a mennyei Atya milyensége (első belső képek)
- Az anya képe – a közösségi élmény: a későbbi egyházi élet alapozása (élmények)
- Szülő-gyermek kapcsolat – megszólíthatóság, elérhetőség – tekintély a biztonságért
- A hit alapjainak lefektetése fordított sorrendben – mert ma a gyermek „vezeti” a szülőt
- Szokások kialakítása és megerősítése – az egyházhoz való csatlakozás, elköteleződés éveinek alapozása
- Az imádság természetességének megélése a hittanórákon – Isten megszólítható
- A kapcsolatok őszinte rendezése – napi visszajelzések
- Önállóságra nevelés – és nem magárahagyás

A Biblia így a maga családtörténeteivel a múlt hitének gyűjteménye, folyamatossága, emberlétünk tükröződése lehet – mely a jelen kapcsolatok (hittanórák légköre) hitelességén át érkezik hozzánk, minták, szimbólumok által, hogy megalapozza bennük a reményt.

Családszemléletű hittanoktatás a gyakorlatban

„Az öröm átszivárog a tökéletlen élet repedésein is...”

A gyakorlatban is a családszemlélet a meghatározó, hiszen a református nevelés jogosultsága a keresztség parancsa(!)¹³, ahol a gyermek egyszerre találkozik az egyház befogadó közösségével, s szülei, keresztszülei elköteleződnek az ő önálló hitre nevelésére. Ehhez csatlakozik az imádság és a befogadás.

A hittanoktatás alapja a Miatyánk örökérvényű üzenete, hogy a „mi” jelentőségének hangsúlya köt össze minket az „én” kiemelése helyett. Hiszen együtt tudunk csak Isten elé járulni, egyedül nem lehet keresztyénnek lenni.

A „házitáblák” tanítása a Krisztus által ajándékozott családi-hit-rendet állítják elének, de ez nem elvárás – különösen a nem Krisztus-követő családoktól – hanem bátorítás, reménység-ébresztés, hogy mindenkinek van feladata a családban. Inkább előre gondolkodva – hogy majd a gyermek merjen másféle családi életet élni, mint, amit látott – Isten megbocsátó és megerősítő lelke által.

A hittanoktatás ritmusa lehet az ünnepek gyakorlása. Erre épül az egyházi év, s erre épülhet a hitélet is. Ez a ritmus határozhatja meg az élet szétesésében élő családokat. A gyülekezeti ünnepek lehetősége a szilárd hit-tartalmak átadása – ami megtart, ha mi is megtartjuk: hetente, évente megemlékezés, hálaadás, aktualizálás.

Ezen belül a családi istentiszteletek – a csend és a figyelem gyakorlása, a meghittség helye lehet, melynek tematikája: „otthonuk a templom” (egész éves megismerése az épületnek, s a tárgyak, megnevezések jelentőségének megértése: miért van torony stb.) és az „otthonuk a gyülekezet” (egész éves sorozat, ahol megismerhetik a gyülekezeti élet „szereplőit”: kicsoda a lelkész, a hittanoktató, a diakónus, a presbiter, a családlátogató, Igeolvasó stb.).

Ez az istentisztelet az örömhír továbbadásának helye, mert az örömré való készülés segíti az öröm megélését és megosztásának képességére segít – mindig közös szolgálatban, bizonyágtételekkel erősítve az igehirdetés hitelességét.

Ez a legjobb szöveg, amelybe a gyerekeket családjaikkal beleszőheti a hittanoktatás: a gyülekezet, a családok családjának közössége. A közös élmény, közös hit, együttműködés és közös feladatvállalás: „mértékadók” és „misszionáriusok” nemzedéke növekedhet belőlük.

Ez segíthet abban is, hogy legyen mit hazavinni, legyen otthon is igaz, ami a templomban vagy a hittanórán az. Vissza lehet adni a családoknak az ünnepeket. Mert a családi ünnep a különbözős: testben, lélekben, közösségben és áldásaiban – az Istentől kapott hely, Istentől kapott rend és életlehetőség.

Családszemléletű hittanoktatók?

„gyermekségedtől fogva...”

Legfontosabb szemléletformáló mondatok:

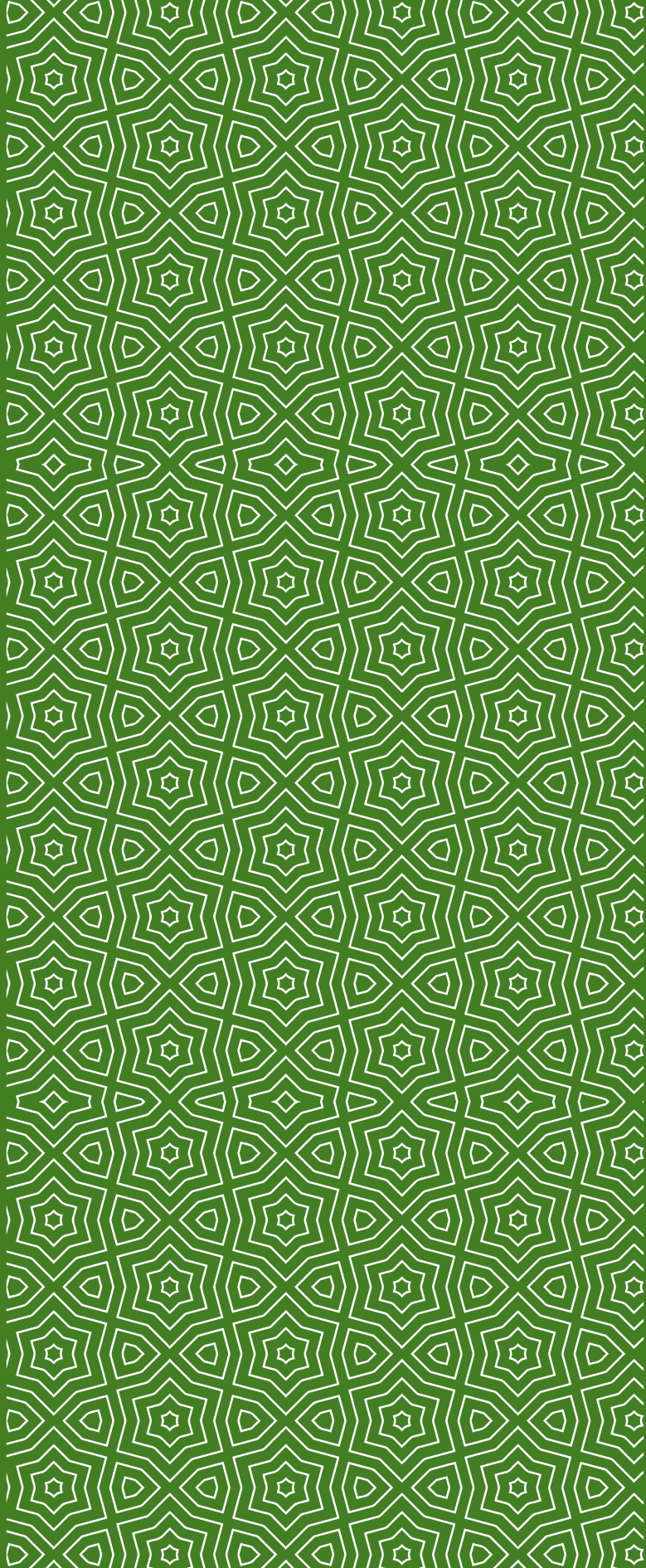
- A keresztyén pedagógia különlegessége, hogy Isten maga tanít minket – ezért tanítható kell, hogy maradjon a tanító is
- A hittanoktatás nem oktatás, hanem tanítvánnyá tétel – mindig személyesen, de mindig közösségben
- A hittanoktatás belső célja az életre szóló remény, bátorítás – Isten velünk van örök jelen időben
- A hittanoktatás mindig aktuális életsegítség, a Luk 2,52 aktualitása alapján (BPSS modell¹⁴)
- Felelősség magamért, másokért és mások felelősségéért: „emberi kötelességgel vontam őket magamhoz...” (Hós 11,4)

Felhasznált irodalom

- DOWNS, Perry G.: *Tanítás a lelki fejlődés érdekében*, Budapest, ACSI Keresztyén Alapítvány, 1998.
- FRIEDMAN, Edwin: *Nemzedékről nemzedékre*, Kolozsvár, Exit Kiadó, 2008.
- FODORNÉ ABLONCZY Margit: Család, hittanoktatás és gyülekezet, *Magyar Református Nevelés*, 2023/1, 38–44.
- FODORNÉ ABLONCZY Margit: *Családpasztoráció*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2022.
- GRÜN, Anselm: *Belső képeink gyógyító ereje*, Budapest, Jel Kiadó, 2018.
- JANCSÓ Kálmánné, KELEMENNÉ FARKAS Márta & KORZENSZKY Richárd (szerk.): *Evangéliumi nevelés lélekben és igazságban*, Budapest, Bencés Kiadó, 1996.
- NÉMETH Dávid: *Oktatás vagy tanítvánnyá tétel a katechézisben*, in Dr. BÉKÉSI Sándor (szerk.): *Ostium in Caelo*, Jubileumi kötet, Budapest, Ráday Könyvesház, 2006, 212–224.
- PÁLINKÁS-PURGEL Zsuzsa: Alfa generáció – a „digitális bébik” kora, *Új Köznevelés*, 2019/1–2, 32–33. <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/alfa-generacio-a-digitalis-bebik-kora> (Letöltés: 2024.12.10.)
- S. PETIK Krisztina: A család működésének fejlődést segítő és akadályozó hatásai, in: HOMOKI-NAGY Katalin, KÉZDY Anikó & S. PETIK Krisztina: *Család és fejlődés*, Budapest, Sapientia, 2007, 97.
- STEIGERVALD Krisztián: *Generációk harca*, Budapest, Partvonal Kiadó, 2024.

-
- ¹ Az előadás 2024.10.19-én az Országos Katechetikai Konferencián hangzott el.
- ² Fodorné Ablonczy Margit: Család, hittanoktatás és gyülekezet, *Magyar Református Nevelés*, 2023/1, 38–44.
- ³ S. Petik Krisztina: A család működésének fejlődést segítő és akadályozó hatásai, in Homoki-Nagy Katalin, Kézdy Anikó & S. Petik Krisztina: *Család és fejlődés*, Budapest, Sapientia, 2007, 97.
- ⁴ Németh Dávid: *Oktatás vagy tanítvánnyá tétel a katechézisben*, in Dr. Békési Sándor (szerk.): *Ostium in Caelo*, Jubileumi kötet, Budapest, Ráday Könyvesház, 2006, 212–224.
- ⁵ Steigervald Krisztián: *Generációk harca*, Budapest, Partvonal Kiadó, 2024.
- ⁶ Perry G. Downs: *Tanítása a lelki fejlődés érdekében*, Budapest, ACSI Keresztyén Alapítvány, 1998.
- ⁷ Pálinkás-Purgel Zsuzsa: Alfa generáció – a „digitális bébik” kora, *Új Köznevelés*, 2019/1–2, 32–33. <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/alfa-generacio-a-digitalis-bebik-kora> (Letöltés: 2024.12.10.)
- ⁸ Edwin H. Friedman: *Nemzedékről nemzedékre*, Kolozsvár, Exit Kiadó, 2008.
- ⁹ 2Mózes 20,1–17
- ¹⁰ Fodorné Ablonczy Margit: *Családpasztoráció*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2022.
- ¹¹ Legfontosabb versek: Mk 9,33, „aki befogad egyet is...”; Mk 10,15, „Ha olyanok nem lesztek...”; Mk 10,13–16 „Engedjétek hozzám...”; Mt 18,1–5 „aki megbotránkoztat egyet is...”; Mt 21,14–16 „Gyermek szája által...”
- ¹² Anselm Grün: *Belső képeink gyógyító ereje*, Budapest, Jel Kiadó, 2018.
- ¹³ Jancsó Kálmánné, Kelemenné Farkas Márta & Korzenszky Richárd: *Evangéliumi nevelés lélekben és igazságban*, Budapest, Bencés Kiadó, 1996.
- ¹⁴ <https://mob.aEEK.hu/details.jsp?ITEMID=1905990> (Letöltés: 2024.12.10.)

Reflexió

SZOVA ZSUZSANNA ESZTER

Hittanoktatóként az óvodai mindennapokban

Hittanoktatóként a gyermekek között lenni mindig különleges élmény, hiszen a gyermekek hite, Istenhez való viszonyulása teljesen más, mint egy felnőtt emberé. Az óvodásokra ez különösen igaz. Óvodapedagógusként találkozunk egy hároméves gyermekkel, és hamar megtudjuk, hogy milyen képességei vannak, miket szeret, milyen a tudásbeli háttere. Hittanoktatóként sok esetben nem tudjuk, hogy milyen hitbeli háttérrel érkeznek a gyermekek, csak azt tudjuk, ami a hit kapcsán különösen igaz: minden gyermek különböző és egyedi.

Az óvodai áhítatok, hitéleti foglalkozások alkalmával igyekszünk elültetni egy picike magot, melyből reménység szerint egy mély és erős hit fog gyökerezni egyszer. A beszélgetéseink során sokszor arra döbbenünk rá, hogy egy óvoda gyermeknek sokkal nagyobb hite van, mint a felnőtteknek, így egy kicsi gyermek hite példa lehet a felnőttek számára, hogy a mindennapi életben mennyire egyszerűen meg lehet látni Istent.

A saját csoportomban minden reggel tartunk hálakört, amikor nemcsak egymással osztjuk meg, hogy miért vagyunk hálásak, minek örülünk, hanem imádság formájában Istennek is megköszönjük azt, ami történt velünk. Az egyik ilyen hálakörön mondta el egy hároméves kislány, hogy ő azt köszöni Istennek, hogy reggel az ovis kakaóra gondolt, és most nagyon boldog, mert az volt a reggeli. Felnőttként sokszor a rohanó világban nem gondolunk bele, hogy az ilyen apró dolgokért is hálásak lehetünk.

Ugyanakkor a gyermekekben nem csak ezek, a számunkra egyszerűnek tűnő dolgok jelennek meg, hanem sokszor igen komolyan foglalkoznak egy-egy kérdéssel. Az egyik hatéves kislány például megfogalmazta, hogy azért hálás, mert a nagymamájának már nem fáj. Majd áhítat után odajött hozzám, és elmondta, hogy azért imádkozta ezt, mert meghalt a nagymamája. Tudja, hogy a nagynak már nagyon fáj, hogy beteg és jó, hogy elmúlt és már nem fáj neki a betegség. Viszont neki fáj, hogy már nincs kihez odamenni, mert nagyon szerette őt és hiányzik neki. Kérte, hogy imádkozzam vele azért, hogy ne fájjon ennyire a hiánya.

Az ilyen „hitélmények” a gyermekek számára megerősítők, felnőttként megélni egy-egy ilyen helyzetet azonban elgondolkodtató, hogy az életben én vajon milyen apró dologért tudok hálás lenni, illetve mi az, amit hit által másképp tudok látni, esetleg egy fájdalomra tudok-e bizonyos szempontból hálaként tekinteni. Emellett én is hálássá válok, hogy láthatom, miként munkálkodik a hit egy-egy kicsi gyermek lelkében.

LORÁNT GÁBORNÉ

Miért vagyok hittanoktató immár 30 éve?

Elhívásomat a szolgálatra aznap kaptam, amikor elindultam Nagykőrösre, hogy felvételi vizsgát tegyek a hittanoktató képzési szakon:

„Az ÚR ekkor odafordult hozzám, és azt mondta: Menj, és a te erőddel szabadítsd meg Izráelt Midján markából! Én küldelek téged!” (Bír 6,12) Ez nagy bátorítás volt számomra, mert teljesen alkalmatlannak éreztem magam a feladatra. Friss megtérőként a Bibliát is alig ismertem.

Diplomám átvételekor így hangzott az Ige:

„És mondjátok meg Arkhipposznak: legyen gondod rá, hogy betöltsed azt a szolgálatot, amelyet átvettél az Úrból!” (Kol 4,17)

Ha néha elbizonytalanodtam az évek során, hogy bárkinek is fontos-e ez a szolgálat, jó volt ezekhez az Igékhez visszatérni.

Hivatásomat GYES mellett kezdtem még abban az időben, amikor a hittanoktatás fakultatív tantárgy volt az iskolákban. Ennek megvolt a maga nehézsége és szépsége is. A gyerekeket az udvarról, játékidőben kellett összeszedni, a teremért a takarító nénikkel folyt a harc, és néha év közben eltűntek diákok a csoportból. Az előnye az volt, hogyha szívesen jártak a gyerekek, akkor elhozták a barátaikat is, tudott növekedni a csoport.

A kötelezően választható hittan bevezetése óta a hittanoktatás nyugodtabb, védetebb mederbe terelődött, elvesztette azonban az év közbeni növekedés lehetőségét. Sok múlik az iskola vezetőségének hozzáállásán: támogató vezetés mellett szinte szárnyakat kapunk, míg egy ellenséges környezetben nehéz helyt állni. Az évek során – hála az Úrnak – sikerült jó kapcsolatokat kialakítanom az iskolai vezetőséggel és a kollégákkal.

Miért jó hittanoktatónak lenni?

- Az a munkám, amit a legjobban szeretek: az evangélium továbbadása a gyerekeknek. Ha nem kapnék érte fizetést (és valaki eltartana), akkor is szívesen csinálnám. Mivel hívő ember vagyok és pedagógus, ez a legjobb, amit tehetek.
- Sok áldást tapasztalok: a kisebb létszám előnye, hogy a gyermekek megnyugodnak, megnyílnak. Tudunk imádkozni a nehézségeikért, örömeikért.
- Az évek során a gyermekek jó részéből imádkozó, Bibliát ismerő és használni tudó, az Úrból bízó ember válik.

- Nyüzsgős, aktív, nyugtalan ember vagyok, ezért ideális számomra, hogy több helyre járhatok dolgozni, nem egy iskolában, nem egy osztályban vagyok egész nap. Egy munkahét során négy iskolában és két óvodában tanítok kb. 150 gyereket. Szeretem a változatosságot, a sok emberrel való találkozást.
- A magam ura vagyok: nem kell értekezletekre járnom, ügyelnem, helyettesítenem. Az Úrnak és a saját lelkiismeretemnek tartozom leginkább elszámolással.
- Támogatást kapok a gyülekezetemtől és az egyházzamtól is, hogy fejlődhessek, és minél jobban végezhessem a munkám.
- A gyülekezetben vannak szolgatársaim (hittanoktatók és gyülekezeti tagok), akikkel programokat, táborokat szervezünk a gyerekeknek, így néhány hittanosom és családjuk bekapcsolódik a gyülekezet életébe.
- Ha kitalálok új dolgokat, megvalósíthatom, sőt inspirálhatok másokat is.

Milyen nehézségekkel találkoztam az évek során?

- A hittanoktatói szabadságnak megvan a negatív oldala is: az ember kissé magányos. Nem vagyok egy tantestület tagja sem, a gyerekeken kívül kevés az emberi kapcsolatom a munkám során.
- Egész nap lótok-futok: egyik intézményből ki, a másikba be. Jó esetben az iskolán belül egy helyen vagyok, és nem kell futkosnom. Gyakran előfordul, hogy egy éppen szabad osztálytermet kapok, ahol aztán óra után panaszkodik az osztály,

hogy valami máshova került, így ebből is adódnak konfliktusok.

- Az órarend az iskolákban időnként változik, ilyenkor fájdalmas egy-egy szeretett csoporttól megválni.
- Az iskolai egyéb programok miatt időnként elmaradnak a hittanórák.
- A kollégák közül néhányan úgy gondolják, hogy a hittan nem fontos tantárgy, és úgy is viselkednek velem.
- Az etikaórákon gyakran udvarra megy a gyerekekkel a pedagógus, vagy óra helyett mesét néznek. Ez időnként zavarja a hittanosokat.

Mi tart a pályán, mi motivál, milyen változások vannak mostanában?

- Elsősorban az Úr Jézus és a gyermekek szeretete tart a pályán. A magánéletem változásai miatt nem tudtam tanítani tavasz óta: a férjemet kellett ápolnom, majd elengednem Őt, mert sajnos a nyáron elhunyt. Nagyon nehéz nyaram volt. Amint szeptemberben visszatértem a tanításhoz, éreztem, hogy helyemen vagyok és túl fogom élni ezt a megpróbáltatást.
- Régebben körülbelül 10 évenként rám tört, hogy valami mást, valami jobban megbecsült pályát szeretnék választani. A gyerekektől nem tudtam elszakadni, de volt, hogy átnyergeltem fejlesztőpedagógusnak. Rövid időn belül újra a hittanoktatóként dolgoztam: mindig rá kellett jönnöm, hogy a nehézségek ellenére is ez az én utam.
- Igyekszem folyamatosan fejlődni, továbbképzésekre, szakmai napokra járok. Ezek

az alkalmak segítenek, hogy megújuljak, ne unjam meg a tanítást. Új és új módszereket próbálok ki. Ha én lelkes vagyok, a tanítványaim is motiváltabbak.

- Hála az Úrnak pár éve egyházunk is odafigyel a hittanoktatásra és a hittanoktatókra. Létrejött a Katechetikai Támogató Szolgálat, munkaközösségek alakultak. A Budapest-Északi Egyházmegye munkaközösségének vezetője lettem. Ez sok örömmel és feladattal jár. A munkaközösségben támogatni tudjuk egymást szakmailag és lelkiekben egyaránt. A Támogató Szolgálat lelki napokat szervez nekünk, melyeken töltekezhetünk.
- Az Oktatási Szolgálat életpályamodellt alakít ki a hittanoktatók számára. Számít

ezentúl a pályán eltöltött évek száma, a szakmai igényesség (kreditpontokat gyűjtünk), a végzettség. Az előrehaladás a fizetésekben is meglátszik.

- Az évek során sok tapasztalatot szereztem, fejlesztettem játékokat (Bibliai tabu, kupakos memóriajáték, Szó-kapocs). A tapasztalataimat meg tudom osztani a többi hittanoktatóval a Katechetikai hírlevélben, illetve a tavalyi országos konferencián szekciót tartottam „Ünnepek a katechézisben” témában, és talán szakmai napot is tartok majd „Játék a hittanórán” címmel. Az ezekre való készülés örömmel és izgalommal tölt el, inspirál, ha megoszthatom másokkal, amiket az Úrtól kaptam.

PLASZKÓ ZOLTÁN

Hittanoktatás Miskolc-Tetemváron

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”
(Péld 22,6)

2003-ban költöztem Miskolcra és azóta vagyok a Miskolc-Tetemvári Református Egyházközség tagja. (Előtte Abaújszántón éltem születésemtől kezdve, ahol Enghy Sándor és Enghyné Zergi Márta lelkipásztorok ismertették meg velem Istenünk szeretetét.) Napközi otthonos nevelőként dolgoztam akkor (2003) tanítói végzettségemmel egy környékbeli település általános iskolájában. A Sárospataki Református Teológiai Akadémia 2005 szeptemberétől első ízben hirdette meg katechéta-lelkipásztori munkatárs szakos képzését levelező tagozaton. Azonnal éreztem Isten hívását, megszólítását, és jelentkeztem a hatfél éves képzésre, melyet 2008-ban sikeresen be is fejeztem. (A 90-es évek végén hallgatója voltam a Sárospataki Református Teológiai Akadémiának lelkes szakirányon, de még éretlen voltam a feladatra minden tekintetben, ezért úgy alakult az életem, hogy átkerültem a Comenius Tanítóképző Főiskolára.)

Közben dr. Kádár Péterné lett a tetemvári gyülekezet vezető lelkipásztora, akinek kérésére bekapcsolódtam a gyermekek közti szolgálatba, és vasárnaponként néhány alkalommal tartottam gyermek-istentiszteletet.

2008-ban Fehér Norbert lett a vezető lelkipásztor, akihez régi ismeretség fűzött, hiszen évfolyamtársak voltunk középiskolás éveink alatt a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában. Az év nyarán – a hittanoktató képzés elvégzése után – éppen munkát kerestem. Megkerestem nagytiszteletű urat, hogy nem tudna-e nekem valamilyen munkát, szolgálatot biztosítani a gyülekezetben. Elképzeléseink találkoztak, mert pont egy olyan emberre volt szüksége, aki főállásban végezné a hittanoktatást a gyülekezetben. Így lettem 2008 augusztusától egyházközségünk alkalmazott hittanoktatója. Megtiszteltetésként éltem meg a megkapott feladatot és szolgálati lehetőséget.

Teljes munkaidőben átvettem a gyermek-istentiszteleteken való szolgálatot, valamint a hittanórák rendszeres tartását a gyülekezetünk területéhez tartozó állami fenntartású általános iskolákban és óvodákban (2 iskola és 2 óvoda). Közben voltak hittanóráim az egyházközség fenntartásában működő Jókai Mór Református Általános Iskolában is.

A mi gyülekezetünkben – Jókai Iskolánknak és Óvodánknak köszönhetően is – sok

a gyermek, de sajnos kevés helyünk van, nincsenek nagy tereink és termeink. Kicsit talán fordított helyzetben vagyunk, mint a falusi gyülekezetek többsége. A nyári gyermektáborokat is csak az iskolában tudjuk megvalósítani.

Az állami iskolákba és óvodákba is viszzük az evangéliumot azoknak a gyerekeknek, akik erre nyitottak, közöttük is hirdetjük rendszeresen Isten szeretetét. Az elsődleges célunk az, hogy ők is megismerjék Urunk tanítását, a Biblia üzenetét, és segítsük őket hitre jutni, valamint hitükben fejlődni, növekedni. Folyamatosan hívogatjuk őket és családjukat gyülekezetünk alkalmaira, különösképpen a vasárnapi felnőtt és gyermek-istentiszteletekre. Szeretnénk, ha bekapcsolódnának közösségeinkbe és otthonra találnának nálunk. Néhányan élnek is a felkínált lehetőséggel.

A gyerekek szeretetét és ragaszkodását megélni a mindennapokban örömteli élmény. Ők még lelkesek és nagyon tudnak ragaszkodni egy-egy hittanoktató személyéhez. Őszinték, nyitott szívűek, szívesen hallanak Istenről és Jézusról. Abban is nagy felelősségünk van, hogy hogyan éljük eljünk az Úr Jézust, mennyire tudunk hitelesek lenni a szemükben. Ez csak akkor működik, ha a hittanoktató is személyes és állandó kapcsolatban van Krisztussal, ha élő hit van a szívében. Ha nem, azt a kicsik azonnal

észreveszik, és a hitelességünket már el is veszítettük. Ahogy Augustinus egyházatyja megfogalmazta: *„Bened égnie kell annak, amit lángra akarsz lobbantani másokban.”*

Azt gondolom, hittanoktatónak lenni kiváltság. Ugyanolyan felelősségünk van a szolgálatban, mint a lelkipásztoroknak. Hiszen mi is Istenünk szavát viszzük és hirdetjük hétről hétre, órától órára. Ajándék ez a szolgálat, de nagyon komoly feladat is. A királyok Királyát képviseljük a gyermekek és a családjuk előtt. Ez nagy méltóság, de óriási felelősség is. Egyházunk jövője nagymértékben a gyermekek és a fiatalok közötti munkánkon múlik, hiszen néhány évtized múlva majd ők fognak a templomaink falai között ülni, belőlük lesznek a presbiterek és a gyülekezetek áldozatkész tagjai. Sajnos azt látom és tapasztalom, hogy nem tudjuk megtartani a fiataljainkat, pedig hatalmas szükség lenne rájuk. Újabb reformációra lenne szükség – a református értékeink és hagyományaink megőrzése mellett – a gyerekek és az ifjak hatékonyabb megszólítása és megtartása érdekében. Ez egy nagy vágyam és egyben reménységem is a jövőt illetően, és ezért sokat kell tennie és imádkoznia minden lelkipásztornak és hittanoktatónak. Urunk adjon nekünk tudást, erőt és bölcsességet a gyermekek és fiatalok közötti misszióban is, és küldjön újabb munkásokat az aratásába!

KAMONDI KINGA

Miért vagyok hittanoktató?

Krisztusban van üdvösségem. Ezt gyerekkorom óta vallom, így minden hittanóra előtt azzal a reménnyel megyek be a csoportjaimhoz, hogy erről hitelesen bizonyítható tudok tenni.

Hiszem azt is, hogy Isten a szeretet. Életem során ezt sokszor megtapasztaltam, azonban a gyermekek is úgy tudják leginkább megérezni, ha rajtam keresztül árad feléjük.

Sokkal nagyobb felelőssége van egy hittanoktatónak annál, hogy a tankönyv és – adott esetben – munkafüzet anyagát végigvegye a hittanosokkal, megmagyarázza a számukra ismeretlen bibliai szavakat, helyzeteket. Életemről van szó minden egyes alkalommal. Teljesen mindegy, hogy ez lelkészként, hittanoktatóként, katechétaként vagy az RPI képzésében részesült pedagógusként van rám bízva, de az már nem mindegy, mennyire veszem komolyan a feladatomat.

Nem magamért vagyok hittanoktató, hanem Isten dicsőségére és az életek megjobbítására. És amikor a gyermekek „tananyagon kívüli” kérdéseket tesznek fel, vagy amikor az év eleji egymásnak feszülésből év végi együttműködés lesz, esetleg nagyobbaknál egy saját hitvallás vagy ragaszkodó szeretet, akkor tudhatom, hogy az Úr megsegített, és egy kicsi magocska jó földbe került. Idővel majd termést hoz, és amikor egy másik

családtag is keresi a közösséget, és hívó életet él a gyermek hatására, akkor van igazán ujjongás a mennyben. Mert a gyermek számára még sok dolog „természetes”, de a felnőtt számára minden magyarázatra szorul. És milyen csodálatos, amikor a felnőtt is azt mondja, hogy nem megérteni akarja, hanem csak érezni az Úr kegyelmét.

Szerintem ez a legnagyobb érték ebben a szolgálatban: sosem tudhatom, közvetve vagy közvetlenül, kire, milyen hatással leszek. Ezért van hatalmas jelentősége annak, hogy én hányadán állok Istennel. Mert ha természetes számomra az Istennel való közösség, akkor mások számára is vonzóvá tudom tenni. A küldetésünk legnehezebb része: megmaradni a mindennapok során az Úr közelségében és békéjében.

A hittanoktatónak nem abban lesz a legfőbb előmenetele, hogy hány éve tanít, vagy hány kreditet szerez egy év alatt, hogy feljebb léphessen a bértáblán. A legnagyobb „haszon” – ha lehet ilyesmiről beszélni egy ilyen hivatásnál – a lelki fejlődés. A másoké és a sajátjé is.

Reményünk pedig csak egy lehet, mégpedig ama végső órán hallani a szelíd szót: *„Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, jöjj, és osztozz urad örömeiben!”* (Mt 25,21)

NAGY ANTÓNIA

Miért jó hittanoktatónak lenni?

Az első szó, ami eszembe jut, a *változatoság*. Lassan 10 éve vagyok református hittanoktató, és ez idő alatt rengeteg helyen megfordultam. Ide tartoznak a fizikai helyek, amiket meglátogattunk, de ide tartozik az is, hogy különböző életkorú gyerekekkel találkozhatok: óvodásoknak és gimnazistáknak egyaránt elviszem az evangéliumot, illetve két gyülekezetben is szolgálok. A tanórák és a nyári táborok alkalmával is rengeteg élménnyel gazdagodom.

A második szavam: a *megújulás*. Ez egyaránt vonatkozik a lelki életre és a pedagógiai munkára is. Megismerhettem a Godly Play módszert és Franz Kett pedagógiáját, melyeket a tanóráimon, nyári táborokban és gyermek-istentiszteletek alkalmával egyaránt örömmel és eredményesen alkalmazok. Rengeteg célt tűztem ki még magamnak, például el szeretnék végezni egy a bibliodráma tanfolyamot.

A harmadik fontos szavam: a *feltöltődés*. Újra töltődöm, nemcsak a tanórák során, hanem a felkészüléssel is. Diákjaim közül egy kis csapat részt szokott venni Balatonfüreden az Országos Zsoltárekló Versenyen. Amíg felkészítem őket, én is új zsoltárokat és dicséreteket tanulok meg. A versenyre való felkészítés és a verseny is mindannyiunk számára feltöltődés.

A negyedik gondolat a *szabadság*. Az órákon, a táborokban és a gyermek-istentiszteleten is szabadon lehet énekelni, imádkozni, dicsérni Istent. Lehetőség van arra, hogy a gyerekek sokféle kreatív feladatban megmutathassák a személyiségük sokszínűségét, vagy hogy az anyaghoz lazábban kapcsolódó, de őket érdeklő témákról beszéljünk. Ebben a szabadságban felelősség is van, mert a legtöbb órán egyáltalán nincs lehetőség, és sajnos sokszor otthon sincs alkalom arra, hogy a gyerekek ezekről őszintén beszéljessenek.

Az ötödik és hatodik szó a *bizonyágtétel* és a *bensőségesség*. A kisszámú csoportok lehetővé teszik, hogy nyílt és mély beszélgetéseket folytassunk. Az idő előrehaladtával egyre jobban megismerjük egymást és az Istennel való kapcsolatunkat, a gyerekek tudhatják, hogy nincsenek egyedül a saját problémáikkal, és segítséget is kaphatnak egymástól.

A hetedik és egyben utolsó szó, amit leírnék, az *élelátás*. A gyerekek nagyon izgalmas és elgondolkodtató kérdéseket tudnak feltenni, és az azokra adott válaszaik alkalmanként sokkal őszintébbek vagy kritikussabbak, mint amit a felnőttek adni tudnak vagy akarnak.

PÉNTEK-EPERJESI IBOLYA

Hittanoktatói előmenetel

Hittanoktatóként nagy kihívást jelent számomra, hogy mindennap ugyanazt csináljuk és évről évre ugyanazt a tananyagot tanítjuk. Más természetű, de talán még nagyobb kihívás az, hogy a gyermekek, akikkel találkozunk, különböző szocializációs háttérből jönnek, ami meghatározza őket és az istenképüket is. Sokszor nehézségnek érzem még az iskolák hittanoktatáshoz való hozzáállását, nekem talán az ezzel való megküzdés a legnehezebb. A kérdés az, milyen erőforrásokat kapok Istentől a nehézségekkel való megküzdéshez. Ezeket próbálok az alábbiakban számba venni.

A legnagyobb örömet az jelenti számomra a szolgálatomban, amikor az általam elhittet mag szárba szökken. Így történt ez velem is, lassan már 16 éve: volt valaki, aki Istenről beszélt, és elé vezetett. Máig hálás vagyok neki.

Hívásomat többretnű feladatnak látom. A legfontosabb talán az, hogy bibliai történeteken keresztül átadjam a gyermekeknek azt az örömet, amit az Úrral való kapcsolat és az ő szeretete jelent, s ezzel eleget tegyünk az elhívásnak, amit Krisztus adott a missziói paranccsal. Sok meghatározó élményt is fel lehetne sorolni, amikor látom egy gyermek, hogy megérintette egy történet személyes élethelyzetében és elindul a hit útján. Sokszor látom jelenlegi és volt diákjaim küz-

delmes életét, ahogyan azt is, hogyan fordulnak ezekben a helyzetekben Istenhez, és Ő hogyan munkálkodik az életükben. Jó látni, amikor egy tanítványomnak van bizalma felém, és tudunk együtt gondolkodni. Fontosnak látom azt is, hogy én is tudok tanulni a gyermekektől, a tanítványoktól és a velük folytatott beszélgetésekből, és Isten azon a közös úton keresztül, amelyen velük járok, nekem is növekedést ad, amire gyakran csak utólag ébredek rá. Pályám elején ez egy meglepő, újszerű megtapasztalás volt, mégis nagyon jó volt megélni.

A legnagyobb erőforrás számomra talán annak a megtapasztalása, hogy sosem vagyunk egyedül, mindig számíthatunk valakire a szolgatársak közül, azok közül, akikkel együtt tanultunk, vagy akikkel későbbi szolgálatunk során kerültünk egymás mellé. Nagy öröm, hogy közösségben lehetünk egymással, ezért szeretem mindazokat az alkalmakat is, ahol lehetőség van a találkozásra és arra, hogy belepillanthassunk egymás szolgálatába. Így tekintek az életpályamodellekre is, mivel egyrészt így lehetőségünk van továbbképezni magunkat az egyetem után, ami motiváló számomra, másrészt pedig a továbbképzés alkalmain mi is növekedhetünk az önismeretben, formálódhatunk, alázatosabbá válhatunk.

DÁVID-BOJTI ÉVA

Vallástanárnak lenni...

Idén már a 14. tanévetem kezdtem meg a tanári pályán, amelyért szüntelenül hálát adok az Úr Istennek. Ezen hosszú idő eltelté visszaemlékezésre, összegzésre indított.

Naponta felkelve és elindulva az iskolába megállapítom, a helyemen vagyok. Sosem tudnék mást csinálni és nagyon örülök, hogy ide, erre a szolgálatra hívott el az Úr. Szeretek a fiatalokkal együtt dolgozni és a fiatalokért ténykedni.

Egyik reggel, amikor a csendességemet tartottam, eszembe jutott az a bizonyos nap, melyet a teológián még a felvételi elbeszélgetés idején éltem meg. Több mint 30 leendő hallgatóval együtt várakoztam a folyosón, hogy név szerint behívjanak bennünket. Izgultunk, hiszen mindannyian a legjobb formánkat szerettük volna mutatni. Belépve a teremben néhány már akkor felsőbb éves teológussal találkoztunk, akik különböző kérdésekkel próbálták meg terelgetni a gondolatainkat.

Sosem felejttem el a kérdést, amit ott és akkor 17 évesen kaptam, egy számomra ma is kedves személytől, aki ma már nagyszerű lelkész, aki ott ült velem szemben, és felvette életem talán egyik legmeghatározóbb kérdését:

„Miért szeretnék vallástanár lenni?”

Átlagos és talán elcsépelet kérdésnek tűn-

het, de nekem ott és akkor a további pályámat és munkálataimat határozta meg. A válaszom szívből és a Szentlélek által vezérelve érkezett: *„Szeretném átadni a jövő nemzedékének, miért is jó Isten szeretetében élni, miért fontos, hogy vele járjunk, és szeretném megmutatni, mennyire szeret bennünket az Úr, és milyen hálás dolog, hogy őt követve élhetünk.”*

Ezt vallom a mai napig. Idén kezdtem meg a 14. tanévetem a pályán, és 12. tanévetem abban az iskolában, ahol jelenleg naponta a katedrára lépek hittel, szeretettel, hálás szívvel.

Örömmel osztom meg mindennap az óráimon, miért is jó Istent választani az életünk vezérének. Mindez nem könnyű...

Nem a bizonyágtétel a nehéz, mert az a szívemből jön bárhol, bármikor. A fiatalok szívére helyezni Isten üzenetét úgy, hogy az Istennek tetsző és megfelelő legyen, az a kihívás. Mert őrállókká tett minket, és ezzel a feladattal felelősség és nem kevés feladat is hárul ránk.

Természetesen, vannak árnyoldalak is, hiszen „a teher alatt nő a pálma” – mondják. Naponta találkozom a megkérdőjelezéssel, vagy azokkal a tekintetekkel, melyek nem tudnak azonosulni azzal a szemlélettel, amelyet én képviselek. Mindig jön a jól ismert mondat: „Miért kell hittant tanulni?”

Ezek azok a kérdések, amelyek mindig egy kicsit elgondolkodtatnak és ráébresztenek arra, nem baj, ha kicsit másképp nézzük a dolgokat. Kicsit távolabbról közelítünk Isten felé velük. Ekkor érzem, nekem is egy másik szemüvegen keresztül kell nézennem akár a Bibliát is. Ezzel nem csak diákjaimat formálok, hanem engem is formál az Isten. Sokszor örülök, amikor kételkednek a diákok, hiszen akkor tudom, jó úton haladunk, és az első lépést megtettük a hit felé.

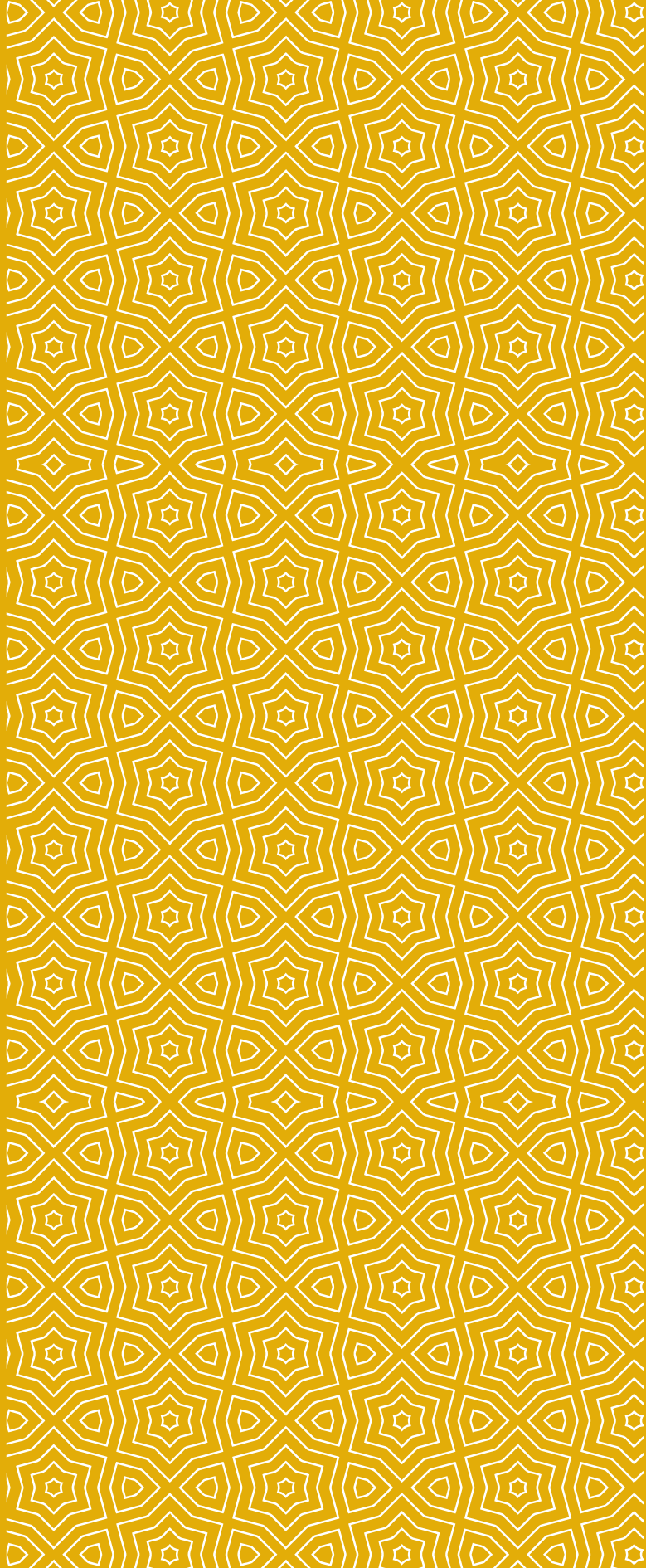
Sokszor a felgyorsult világunk, az internet, a túlzott információk hada gátolja a rácsodálkozást az Igére. Ehhez alkalmazkodni kell, bár igen nehéz. Minket is fejlődésre, szemléletváltásra ösztönöz.

Sűrűn felteszem magamnak a kérdést: „Jó az, amit csinálok? Megfelelő, amit teszek? Istennek tetsző dolog, amit elértem?”

Ezekre a választ Isten idővel megadja, de ahhoz kitartás, türelem és sok-sok ima szükséges. Be kell ismernünk, a mi szolgálatunk eredményét nem látjuk azonnal. Számunkra nem az az igazi győzelem, ha egy versenyen a dobogóra léphetünk, hanem ha a mennyben egy eltévedt bárány újra a jó útra tér. Ennek az eredményét mi, itt a földön nem látjuk, vagy csak kevés szolgatársamnak adatik meg, hogy megláthatja, de hiszem, hogy a mennyben, ahol majd újra találkozunk, láthatom a földi szolgálataim boldog végkifejletét.

„Tanítsd őket a rendeletekre és törvényekre, és add tudtukra az utat, amelyen járniuk kell, és a tennivalót, amelyet tenniük kell.”
(2Móz 18,20)

Dokumentum

4/2024. (XII. 11.) ZSINATI SZABÁLYRENDELET A REFORMÁTUS HITTANOKTATÓI ELŐMENETELI RENDSZERRŐL

A Magyarországi Református Egyház Zsinati Tanácsa a református hittanoktatásról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Htv.) 9/A. § (4) bekezdése alapján a református hittanoktatói előmeneteli rendszer részletes szabályait – valamint a kapcsolódó szabályokat – a következők szerint állapítja meg.

1. Az előmeneteli rendszer hatálya

1. § (1) A református hittanoktatói előmeneteli rendszer hatálya – e szabályrendelet eltérő rendelkezése hiányában – az Oktatási Szolgálattal munka- vagy megbízási jogviszonyban álló azon hittanoktatókra terjed ki, akik a Htv. által előírt képzettséggel, végzettséggel rendelkeznek.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezésétől eltérően átmenetileg a Htv. 5. § (3) bekezdése szerinti felmentést kapott, nem lelkészi jellegű alkalmazottak is a hittanoktatói előmeneteli rendszer hatálya alá tartoznak, azonban a HT1. fokozatból nem léphetnek tovább.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezésétől eltérően a lelkipásztori előmeneteli rendszer hatályba lépéséig a lelkipásztorok is a hittanoktatói előmeneteli rendszer hatálya alá tartoznak, és legalább a HT2. fokozatra sorolandók be.

2. Fokozatok és fizetési szintek

2. § A hittanoktatók az alábbi előmeneteli fokozatok valamelyikébe sorolandók be:

a) HT1.: a hittanoktatói előmeneteli rendszerbe való belépési fokozat a hittanoktatási tevékenység kezdetekor.

b) HT2.: – e szabályrendelet eltérő rendelkezése hiányában – három tanévnyi hittanoktatás teljesítésének igazolásával, és minimum 30 szakmai kredit megszerzésével érhető el.

c) HT3.: református hittanoktató, református hit- és erkölcsoktató, református vallástanár, református hittanár–nevelőtanár vagy református katechéta végzettség megszerzésével, valamint összesen minimum 60 szakmai kredit megszerzésével, valamint legalább hat tanévnyi hittanoktatás teljesítésének igazolásával érhető el.

3. § (1) A HT2. fokozatba sorolt hittanoktatók a fokozaton belül tizenhárom fizetési

szint valamelyikébe sorolandók be, a fokozaton belüli legalacsonyabb szint a HT2-1., míg a legmagasabb a HT2-13.

(2) A HT3. fokozatba sorolt hittanoktatók a fokozaton belül tizenhárom fizetési szint valamelyikébe sorolandók be, a fokozaton belüli legalacsonyabb szint a HT3-1., míg a legmagasabb a HT3-13.

(3) A fokozatokon belüli következő fizetési szintre – ha e szabályrendelet eltérően nem rendelkezik – leghamarabb három évente, 60 kredit gyűjtésével lehet előre lépni.

(4) A HT2. fokozatból HT3. fokozatba lépő hittanoktató a HT2. fokozaton meglévő fizetési szintjénél eggyel magasabb fizetési szintre sorolandó be a HT3. fokozaton.

(5) A jelen szabályrendelet hatálybalépésekor a HT2-1. fizetési szinten lévő hittanoktatók a HT2-2. fizetési szintre lépnek azáltal is, hogy legalább 30 szakmai kreditet összegyűjtenek a 14. § szerinti módon.

4. § A hittanoktató díjazását fokozata és fizetési szintje alapján kell meghatározni jelen szabályrendelet 1. sz. melléklete szerint.

3. A Hittanoktató Továbbképzési Rendszer

5. § (1) A Hittanoktató Továbbképzési Rendszer (a továbbiakban: HTR) a szakmai kreditek megszerzését lehetővé tevő hittanoktatói továbbképzéseket összekapcsoló és koordináló rendszer.

(2) A HTR-ben azok a HTR-hez tartozó intézmény által a református hittanoktatók számára szervezett valláspedagógiai, teológiai, pasztorálpszichológiai, pedagógiai-pszichológiai továbbképzések kerülnek

akkreditálásra az intézmény kérelme alapján, amelyek megfelelnek az akkreditáció alapelveinek és szakmai kritériumainak.

(3) A HTR feladata: egységes, átlátható, hittanoktatást támogató rendszer kialakítása és az MRE hittanoktatói szakmai továbbképzések minőségének biztosítása, a meglévő hittanoktatói továbbképzési gyakorlatok és struktúrák, szervezetek figyelembevételével, melynek fő célja a hittanoktatók szakmai kompetenciájának megerősítése és mélyítése.

6. § A HTR célkitűzései:

a) A hittanoktatók támogatása abban, hogy növekedjenek az egész életen át tartó tanítványságban és a Krisztussal megélt hitükről való bizonyágtételben.

b) A hittanoktatók valláspedagógiai, teológiai, pasztorálpszichológiai, pedagógiai-pszichológiai fejlődésének a támogatása és szemléletmódjuk formálása.

c) A hittanoktatók szolgálatban való fejlődésre motiválása a formális és informális önfejlesztés, a szakmai területeken való önképzés révén.

d) A hittanoktatáshoz kapcsolódó valláspedagógiai, teológiai, pasztorálpszichológiai, pedagógiai-pszichológiai ismeretek megismertetése és attitűdformálás.

e) Gyülekezettudatos hittanoktatás támogatása.

f) Rendszerszemlélet támogatása: gyülekezet, oktatási intézmények, család fókusszal.

g) A református hittanoktatás, egyház-községekkel és a református oktatási intézményekkel való kapcsolatának segítése.

h) Hittanoktatók családgondozói és lelkipáterkénti szemléletének megerősítése.

i) A felvetődő gyakorlati kihívásokra való hatékony válaszok és megoldások megta-

lálásában való szakmai segítségnyújtás a továbbképzések révén és hivatásgondozási folyamatok segítségével.

j) A hittanoktatók szakmai fejlődésének és önértékelésének fejlesztése és mérése.

7. § A HTR szakmai koordinációját és működtetését a Református Pedagógiai Intézet (a továbbiakban: RPI) végzi katechetikai tevékenységének keretén belül.

8. § A HTR-hez kapcsolódó intézmények és szervezeti egységeik:

- a) RPI;
- b) Debreceni Református Hittudományi Egyetem Katechetikai Központ (DRHE KK);
- c) Debreceni Református Hittudományi Egyetem Felnőttképzési Központ (DRHE FK);
- d) Dunántúli Református Egyházkerület Katechetikai Intézet (DRE KI);
- e) Dunamelléki Református Egyházkerület Katechetikai Támogató Szolgálat (DME KTSZ);
- f) Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar (KRE PK);
- g) Sárospataki Református Hittudományi Egyetem Felnőttképzési Intézet (SRHE FTI).

4. Az Országos Hittanoktató Továbbképzési és Koordinációs Testület

9. § (1) Az Országos Hittanoktató Továbbképzési és Koordinációs Testület (a továbbiakban: OHTKT) az Oktatási Szolgálat által létrehozott szervezet, amelynek elsődleges célja, hogy a hittanoktatók által végezhető továbbképzések egységes rendszerben áttekinthetők és minőségileg jól mérhetők legyenek.

(2) Az OHTKT feladata a HTR kialakítása és működésének támogatása a meglévő egyházkerületi gyakorlatok figyelembevételével, az egyházkerületi és egyházmegyei továbbképző központokkal való együttműködésben.

(3) Az OHTKT szakmai koordinációja és működtetése az RPI feladata.

10. § Az OHTKT:

a) a HTR-hez kapcsolódó intézmények által előterjesztett továbbképzések éves akkreditálásáról, az akkreditálás újabb évre történő érvényben tartásáról és a továbbképzéshez tartozó szakmai kredit értékéről minden évben két alkalommal, a január 10-éig benyújtott kérelmek esetén február 28-ig, míg az augusztus 15-éig benyújtott kérelmek esetén október 31-éig dönt;

b) az egyéni hittanoktatói kérelmekről, illetve azok alapján a szakmai kreditek megítéléséről minden évben két alkalommal, a december 31-éig benyújtott kérelmek esetén február 28-ig, míg a július 15-éig benyújtott kérelmek esetén október 31-ig dönt;

c) minden évben két alkalommal, április 30-áig, illetve november 30-áig megküldi az Oktatási Szolgálatnak a meghozott döntésekről szóló határozatait;

d) javaslatot tesz az egyházkerületek elnökségei és a felnőttképzési intézetek, katechetikai központok számára a továbbképzések lehetséges témáira;

e) javaslatot tesz a Zsinat Elnöksége számára a központi támogatású, országos szintű továbbképzések lehetséges témáira;

f) ellátja a jelen szabályrendeletben meghatározott további feladatokat.

11. § (1) Az OHTKT szavazati joggal rendelkező tagjai:

a) az RPI hittanoktatói továbbképzéséért felelős szakmai vezetője az OHTKT szakmai vezetőjeként;

b) az Oktatási Szolgálat hittanoktatók alkalmazásáért, előmeneteli rendszerért felelős szakmai vezetője, vagy ennek hiányában az Oktatási Szolgálat delegáltja (összesen egy fő);

c) a HTR-hez kapcsolódó intézményekből, szervezeti egységekből egy-egy fő;

d) az egyházkerületek elnökségének egy-egy delegáltja.

(2) Az OHTKT ülésére tanácskozási joggal meghívhatók alkalmanként vagy állandó jelleggel a határon túli egyháztestek által delegáltjai; illetve olyan szakemberek, akik részvételét az OHTKT szükségesnek és indokoltnak tartja.

(3) Az OHTKT évente minimum két alkalommal ülésezik, ügyrendjét maga alakítja ki.

12. § A jelen szabályrendelet szerinti kérelmeket az OHTKT-hoz kell elektronikus úton benyújtani, és azokról az OHTKT dönt.

5. Szakmai kreditek szerzésének módjai

13. § Szakmai kreditet e szabályrendelet erejénél fogva, vagy kérelemre lehet szerezni.

14. § (1) A hittanoktatók a 2013/2014-es tanévtől kezdődően a 2024/2025-ös tanévig minden olyan tanévben, amelyben hittanoktatási szolgálatot teljesítettek, 3 szakmai kreditet szereznek.

(2) A hittanoktatók a 2025/2026-os tanévtől kezdődően minden olyan tanévben, amelyben a hittanoktatási szolgálatban részt vettek, és

a) a tanév során mindösszesen legfeljebb 50 tanórát teljesítettek, 1 szakmai kreditet;

b) a tanév során mindösszesen legalább 51, legfeljebb 100 tanórát teljesítettek, 2 szakmai kreditet;

c) a tanév során mindösszesen több, mint 100 tanórát teljesítettek, 3 szakmai kreditet kapnak.

15. § (1) A HTR-hez tartozó intézmények által szervezett, az OHTKT által akkreditált pedagógus vagy hittanoktató továbbképzésen való részvétel a hittanoktató kérelmére a képzés kreditértékének megfelelő szakmai kredit szerzését eredményezi, a creditszerzést az OHTKT egyedi döntésben állapítja meg.

(2) Egyéb hittanoktatási szakmai továbbképzésen való részvétel esetén szakmai kredit odaítéléséről, valamint mértékéről a hittanoktató kérelmére – a benyújtott kérelmek és igazolások alapján – az OHTKT dönt.

(3) Nem hittanoktatásra jogosító, egyéb szakképesítés, szakmai képzettség a hittanoktató kérelmére, az OHTKT döntése alapján, képzésenként legfeljebb 30 szakmai kredit értékben ismerhető el.

(4) Ha a hittanoktató olyan református hittanoktató, református hit- és erkölcs-tanoktató, református vallásitanár, református hittanár–nevelőtanár, református katechéta, református lelkipásztor vagy református teológus végzettséggel rendelkezik, amelyre a HT3. fokozatra soroláshoz nincs szüksége, akkor kérelmére 60 szakmai kreditet szerez, a creditszerzést az OHTKT egyedi döntésben állapítja meg.

(5) Jelen § alapján a HTR-hez tartozó intézményeknél megszerzett oklevelek, továbbképzési tanúsítványok, elvégzett képzések 2022. január 1. napjától, míg egyéb

oklevelek, tanúsítványok, képzések 2025. január 1. napjától vehetőek figyelembe szakmai kredit megítélésekor.

16. § (1) Teológiai-valláspedagógiai, vagy katechetikai témakörökben publikáció írásáért a hittanoktató kérelmére az OHTKT döntése alapján publikációnként legfeljebb 3 szakmai kredit adható.

(2) E § alkalmazásában publikáció különösen: tudományos szakmai anyag; hittanoktatást segítő segédanyag (különösen műsor, tábori anyag, imaséta, kreatív szakmai segédlet, énekhez kapcsolódó segédlet, zenei segédanyag). Publikációként elismerhető a hittan taneszközfejlesztésben, tantervfejlesztésben való részvétel is.

(3) A publikáció benyújtásával a hittanoktató hozzájárul azok nyilvánosság számára való közzétételéhez.

17. § Egyházmegyei, egyházkerületi hittanversenyek, katechetikai szakmai programok szervezéséért, azokon előadások tartásáért, illetve szakmai háttérmunkáért a hittanoktató kérelmére, az egyházmegyei, egyházkerületi katechetikai előadó, területileg illetékes szakember igazolásával az OHTKT döntése alapján legfeljebb 3 szakmai kredit adható.

18. § (1) A hittanoktató az állami pedagógus előmeneteli rendszerben elért Pedagógus I., Címzetes Pedagógus I., Pedagógus II., illetve Címzetes Pedagógus II. fokozat megszerzése esetén kérelmére fokozatonként 15 szakmai kreditet szerez, a kreditszerzést az OHTKT egyedi döntésben állapítja meg.

(2) A hittanoktató az állami pedagógus előmeneteli rendszerben elért Mesterpedagógus, Címzetes Mesterpedagógus, Kutató-

tanár, illetve Címzetes Kutatótanár fokozat megszerzése esetén kérelmére fokozatonként 30 szakmai kreditet szerez, a kreditszerzést az OHTKT egyedi döntésben állapítja meg.

19. § Az előmeneteli rendszerhez tartozó mentori tevékenység esetén a hittanoktató kérelmére az OHTKT évente 1-3 szakmai kreditet ítélhet meg az általa kialakított és elektronikus úton nyilvánosságra hozott szempontrendszer alapján.

20. § (1) Az Oktatási Szolgálat

a) e szabályrendelet erejénél fogva járó szakmai krediteket hivatalból;

b) a kérelemre, az OHTKT egyedi döntése alapján gyűjtött krediteket a 10. § c) pontja szerint megkapott határozatok alapján rögzíti és nyilvántartja az általa üzemeltetett hittanoktatási adminisztrációs rendszerben.

(2) A hittanoktatási adminisztrációs rendszerben nyilvántartott szakmai kreditek alapján az Oktatási Szolgálat minden évben két alkalommal, január 1-jei és szeptember 1-jei hatállyal elvégezi a hittanoktatók esetlegesen szükséges átsorolását a megfelelő fokozatba és fizetési szintre.

6. Átmeneti és záró rendelkezések

21. § Az a hittanoktató, akit a jelen szabályrendelet hatályba lépését megelőzően hatályos jogszabályoknak megfelelően valamely fokozatra, illetve fizetési szintre besoroltak, meglévő besorolását akkor sem veszti el, ha a jelen szabályrendelet szerint alacsonyabb fokozatra, illetve szintre kellene besorolni.

22. § (1) A 10. § b) pontjától eltérően a 2025. évben január 10-étől február 28-áig is benyújtható egyéni hittanoktatói kérelem, melyről az OHTKT 2025. április 10-éig dönt, a döntést 2025. május 9-éig küldi meg az Oktatási Szolgálatnak.

(2) A 15. § (1) bekezdése szerinti képzéseken való részvétel a jelen § (1) bekezdésben meghatározott időtartamban benyújtott egyéni hittanoktatói kérelem esetén akkor is az ott meghatározott szakmai kredit szerzését eredményezi, ha a képzést az OHTKT nem akkreditálta.

(3) A 15. § (2) bekezdése szerinti kérelmet első alkalommal a 2026. évben lehet benyújtani.

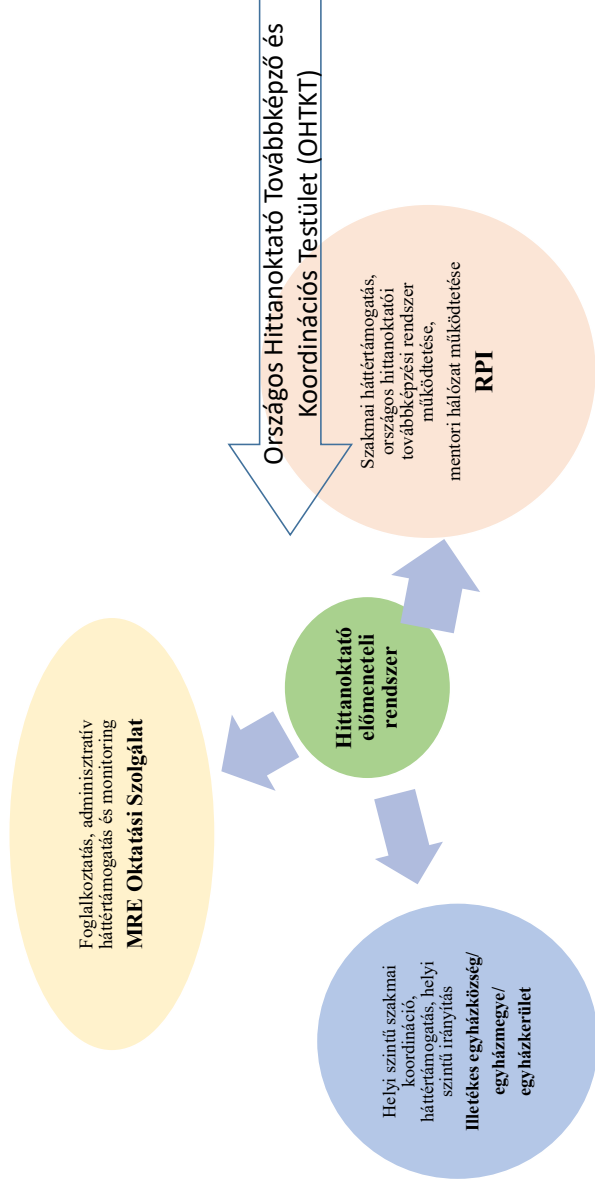
23. § A 19. § szerinti szempontrendszer kialakításáig és nyilvánosságra hozásáig a 19. § alapján nem adható szakmai kredit.

24. § Jelen szabályrendelet 2025. január 1 napján lép hatályba azzal, hogy az Oktatási Szolgálat a szabályrendelet szerinti átsorolásokat első alkalommal 2025. szeptember 1-jei hatállyal végzi el.

1. sz. melléklet • A hittanoktatók díjazásának meghatározása

Fokozat	Fizetési szint	Díjazás
HT1.	-	A Zsinat Elnöksége által meghatározott (a további díjazások tekintetében ez tekintendő 100%-nak)
HT2.	HT2-1.	105%
	HT2-2.	110%
	HT2-3.	115%
	HT2-4.	120%
	HT2-5.	125%
	HT2-6.	130%
	HT2-7.	135%
	HT2-8.	140%
	HT2-9.	145%
	HT2-10.	150%
	HT2-11.	155%
	HT2-12.	160%
	HT2-13.	165%
HT3.	HT3-1.	110%
	HT3-2.	115%
	HT3-3.	120%
	HT3-4.	125%
	HT3-5.	130%
	HT3-6.	135%
	HT3-7.	140%
	HT3-8.	145%
	HT3-9.	150%
	HT3-10.	155%
	HT3-11.	160%
	HT3-12.	165%
	HT3-13.	170%

Hittanoktató előmeneteli rendszer és hittanoktató továbbképzési rendszer szervezetei

SZÁMUNK SZERZŐI

Csobó Katona Renáta evangélikus hittan tanár, korábbi HÉM koordinátor

Dávid-Bojti Éva vallás tanár, a kisújszállási Móríc Zsigmond Református Kollégium pedagógusa

Dr. Juhász Szabolcs az MRE Oktatási Szolgálat jogi referense

Dr. Szászi Andrea PhD református lelkész, vallás tanár, pszichopedagógus, coach, a Református Pedagógiai Intézet katechetikai igazgatóhelyettese

Fodorné Dr. Ablonczy Margit PhD református lelkész, a Budapesti Károli Gáspár Református Egyetem egyetemi adjunktusa

Kamondi Kinga katechéta, a Nagysápi Református Egyházközség munkatársa

Lenkeyné Teleki Mária református lelkész, az MRE Oktatási Szolgálat Hittanoktatási Osztályának vezetője, a Duna-melléki Református Egyházkerület Katechetikai Támogató Szolgálatának vezetője

Loránt Gáborné református hittanoktató, az Újpest-Belsővárosi Református Egyházközség munkatársa

Nagy Antónia református hittanoktató, a Veszprém-Nagytemplomi és a Veszprém-Kálvin János Parki Református Egyházközség munkatársa

Péntek-Eperjesi Ibolya református hittanoktató, a Budakeszi Református Egyházközség munkatársa

Plaszko Zoltán református hittanoktató, a Miskolc-Tetemvári Református Egyházközség munkatársa

Szova Zsuzsanna Eszter óvodapedagógus, hittanoktató, a Bárányfelhő Svábhegyi Református Óvoda pedagógusa, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájának doktorandusza

„...SEND FORTH LABOURERS INTO HIS HARVEST”

Table of contents

Andrea Szászi, Greetings to the Reader!

Workshop

Szabolcs Juhász, Professional presentation on the Education Service, its operation and tasks

Mária Lenkeyné Teleki, Wayfinding: care of vocation among religious teachers - presentation of the Catechetical Support Service

Andrea Szászi, Practical guide to the MRE's career development system for religious teachers

Renáta Csobó Katona, Lutheran theology career model

Margit Fodorné Ablonczy, A Family Perspective around the Word - family-centred faith education 2024

Reflection

Eszter Zsuzsanna Szova, As a religious teacher in the everyday life of a kindergarten

Mrs Gábor Loránt, Why have I been a religious teacher for 30 years?

Zoltán Plaszko, Faith education in Miskolc-Tetemvár

Kinga Kamondi, Why am I a religious teacher?

Antónia Nagy, Why is it good to be a religious teacher?

Ibolya Péntek-Eperjesi, Promotion of religious teachers

Éva Dávid-Bojti, Being a religion teacher...

Document

Synodal decree on the promotion system for Reformed religious teachers

Kedves (leendő) Szerzőnk!

A Magyar Református Nevelés folyóirat szeretettel várja a református köznevelésben érintett vagy az iránt érdeklődő szerzők kéziratait. A folyóirat 2019-től online és nyomtatott formában egyaránt megjelenik. A szerzőknek tiszteletdíjat nem tudunk felajánlani, a megjelent írásukat tartalmazó lapszámból tiszteletpéldányt kapnak.

Az MRN 2025. évi számainak tervezett tematikája és megjelenési határideje a következő:

Lapszám	Tematika	Kézirat leadási határidő	Megjelenés tervezett dátuma
2025/1	Gyermekvédelem a digitális korban	2025.01.31.	2025.03.31.
2025/2	Segítő pedagógia	2025.04.30.	2025.06.30.
2025/3	Mesepedagógia, biblioterápia	2025.07.31.	2025.09.30.
2025/4	„Ezek a mai fiatalok...” Alfa generáció az oktatásban	2025.10.31.	2025.12.31.

A kéziratok beküldésének módja: az MRN kéziratbeküldő felületén keresztül, melynek címe:

<https://rpi-mrn.reformatus.hu/>

A belépéshez első alkalommal egy működő e-mail címmel regisztrálni szükséges!
Folyóiratunk állandó rovatai, melyekbe írásaikat várjuk:

TANULMÁNYOK – ide az adott szám tematikájához illeszkedő, szabályos jegyzetapparátussal és irodalomjegyzékkel ellátott, szaktudományos szempontból releváns írásokat várunk. A tanulmányokat magyar és angol nyelvű absztrakt vezeti be. A Tanulmányok rovatban új kutatási eredmények első, originális közlése történik meg. A tanulmányok minden esetben lektorálásra kerülnek. A lektori értékelőlap sablonját ld. alább. Irányadó terjedelem: minimum ½, maximum 1 szerzői ív (szóközökkel együtt 20.000–40.000 leütés).

MŰHELY – ide az adott szám tematikájához illeszkedő, a tanulmányok rovathoz képest gyakorlatiasabb, adott esetben jegyzetapparátust nélkülöző, kifejezetten gyakorlati szempontú írásokat, jógyakorlatok megosztását, illetve a felsőoktatásban készült szakdolgozatok, TDK-dolgozatok, doktori értekezések részleteit vagy kivonatát várjuk. Irányadó terjedelem: minimum ½, maximum 1 szerzői ív (szóközökkel együtt 20.000-40.000 leütés).

SZEMLE – ide az adott szám tematikájához illeszkedő könyvek, kiadványok ismertetését (recenzióját) várjuk. Minden esetben kérjük a recenzált kiadvány pontos könyvészeti adatainak feltüntetését, és a kiadvány borítóképének minél nagyobb felbontású megküldését! Irányadó terjedelem: szóközökkel együtt kb. 10.000 leütés.

Kérjük, hogy a kéziratok elkészítésénél vegyék figyelembe a Stíluslapban felsorolt formai szempontokat! A kézírathoz minden esetben mellékelni kell a kitöltött és aláírt Szerzői nyilatkozatot is!

A kéziratokat anonimizált formában két lektor véleményezi (double-blind peer review) a honlapunkon megtalálható szempontsor szerint. Amennyiben a két lektor véleménye nem egyezik, a szerkesztőség harmadik lektort kér fel.

A kéziratok elbírálását követően minden egyéb technikai részlettel kapcsolatban a szerkesztőbizottsági titkár keresi majd a szerzőket.

Áldás, békeesség!

Magyar Református Nevelés Szerkesztősége

MAGYAR REFORMÁTUS NEVELÉS

református pedagógiai folyóirat

Megjelenik évente 4 szám. Letölthető: <https://www.refneveles.hu/>

ISSN: 1585-7565

Kiadja a Református Pedagógiai Intézet (RPI)

1041 Budapest, Árpád út 51. A épület I. emelet 1.

www.refpedi.hu

Felelős kiadó: Református Pedagógiai Intézet Igazgatója

Főszerkesztő: Dr. Szontagh Pál PhD pedagógiai szakértő, címzetes igazgató (RPI, Budapest), főiskolai tanár (KRE PK Gyakorlati és Továbbképzési Intézet, Nagykőrös–Budapest), a KRE Pedagógusképző Központjának főigazgatója

Katechetikai lapszámok szerkesztője: Dr. Szászi Andrea PhD katechetikai szakértő, igazgatóhelyettes (RPI, Budapest)

A folyóirat szakértői lektorálási folyamatot követően jelenik meg. A TANULMÁNYOK rovatba szánt kéziratokat anonimizált formában két, a szakterületen jártas, legalább PhD-fokozattal rendelkező lektor véleményezi (double-blind peer review) előre meghatározott szempontrendszer szerint.

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Dr. Bárdi Árpád PhD igazgató (RPI, Budapest), főiskolai docens (KRE PK Természettani és Matematikai Tanszék, Nagykőrös–Budapest)

Dr. Pompör Zoltán PhD elnök (HUNRA, Budapest), óraadó oktató (KRE PK Nyelv, Irodalom és Kultúra Tanszék, Nagykőrös–Budapest)

Prof. Dr. Siba Balázs egyetemi tanár (KRE GESZK Diakónia és Keresztény Társadalmi Tanulmányok Tanszék, Budapest)

ThDr. Szénási Lilla PhD egyetemi adjunktus, dékánhelyettes (SJE RTK Alkalmazott Tudományok Tanszék, Révkomárom, Szlovákia)

Dr. Szenczi Árpád PhD főiskolai tanár (KRE PK Neveléstudományi és Metodológiai Tanszék, Nagykőrös–Budapest)

TUDOMÁNYOS TANÁCSADÓ TESTÜLET

Bognárné Dr. habil. Kocsis Judit tanszékvezető, egyetemi docens (VÉF Pedagógiai Tanszék, Veszprém, PRTA Gyakorlati Teológiai Intézet, Pápa)

Dr. Gloviczki Zoltán PhD főiskolai tanár, rektor (AVKF Neveléstudományi Tanszék, Vác)

Dr. Joó Anikó PhD főiskolai docens (DRHE Pedagógia és Pszichológia Tanszék, Debrecen)

Dr. Józsa Gabriella PhD egyetemi docens (KRE PK Gyakorlati és Továbbképzési Intézet, Nagykőrös–Budapest)

Dr. Kis Klára PhD egyetemi docens (DRHE Gyakorlati Teológiai Tanszék, Debrecen)

Dr. Kodácsy-Simon Eszter PhD tanszékvezető egyetemi docens (EHE Valláspedagógia Tanszék, Budapest)

Kustárné Dr. Almási Zsuzsanna PhD központvezető egyetemi adjunktus (DRHE Gyakorlati Teológiai Tanszék, Katechetikai Központ, Debrecen)

Dr. habil. Maior Enikő professzor, rektorhelyettes (PKE Modern Nyelvek Tanszéki Csoport, Nagyvárad, Románia)

Dr. Somfalvi Edit PhD egyetemi adjunktus (KPTI Gyakorlati Teológiai Tanszék, Kolozsvár, Románia)

Szerkesztőbizottsági titkár: Rózsahegy–Nagy Márta

Olvasószerkesztő: Bajnokné Vincze Orsolya és Rózsahegy–Nagy Márta

Az angol nyelvű szövegeket gondozta: Görög Tímea

Tördelő: Rezessy Szabolcs

A korábbi évfolyamok számai és a közlési feltételek az MRN honlapján elérhetőek.

A szerkesztőség fenntartja a jogot a kéziratok nyelvi-stiláris javítására, a szerkezeti elemek egységesítésére, a logikai hibák korrigálására és a tipográfia kialakítására.

Az egyes közlemények tartalmáért a szerző a felelős.

